

Záhradné mesto kontra miestni

Obyvateľov Kapitúlskeho dvora nenadchýna predstava ich bytoviek a rodinných domov obkolesených budovami.

strana 4

Súhlasili by ste s výťahovým parko- vacím domom?

Na mestskú časť sa obrátila spoločnosť, ktorá má záujem postaviť tento typ garáží na Budatínskej/Lietavskej, Šintavskej a Beňadickej ulici.

strana 6

Dať nudnému námestiu funkciu

Námestie republiky, ktoré sa stalo námestím vlastne iba náhodou, sa raz môže stať centrom Petržalky. Nebude to však za rok, ani za dva.

strana 12

Staropetržalčan a hrdý lokálpatriot

Rozhovor s archivárom RTVS Milanom Antoničom, ktorý je tvárou Retro novín.

strana 16

Pokuty na rezidenčných parkoviskách: robíme si zle navzájom

Začiatkom augusta rozčúlilo Petržalčanov - rezidentov, keď si na rezidenčnom parkovisku našli na svojich autách 'papuče' od mestskej polície. Starosta Ján Hrčka sa snažil situáciu riešiť, zatiaľ neúspešne, trápenie Petržalčanov pokračuje. „Mestská polícia v Petržalke nás ďalej terorizuje,“ napísal nám do redakcie čitateľ Róbert, ktorý nám v auguste posielal video parkoviska plného áut s 'papučami'.

Málokto z vodičov do vyznačenia rezidenčných parkovísk vedel, že podľa Zákona o cestnej premávke, „ak sú na parkovisku vyznačené parkovacie miesta, vodič smie stáť len na nich“. Znenie zákona v prípade zúfaleho parkovania v Petržalke úplne absurdné. Bohužiaľ, platné. Starosta Ján Hrčka sa snažil situáciu riešiť. Vyhlásil, že „mestská časť bude po vyhodnotení prípadov refundovať oprávneným sťažovateľom náklady na pokutu“. Na septembrové miestne zastupiteľstvo bolo pripravené VZN o poskytovaní nenávratného príspevku na parkova-

nie. Napokon sa na rokovanie nedostalo. „Toto VZN bolo z programu rokovania stiahnuté po vzájomnej dohode starostu s miestnymi poslancami. Táto téma bude predmetom ďalších diskusií, zatiaľ nevieme potvrdiť, či bude VZN predmetom októbrového zasadnutia MZ,“ informovala nás Mária Halašková z komunikačného oddelenia Petržalky. Nielen niektorí obyvatelia, ale aj viacerí poslanci mali pocit, že tento spôsob odškodňovania Petržalčanov je protizákonný a neúčinný.

A to napriek tomu, že výraz „refundácia pokuty“ ste vo VZN nenašli.

Žiadateľovi mal byť poskytnutý príspevok maximálne vo výške 50 eur za jeden preukázaný finančný výdavok. Podľa návrhu o poskytnutí príspevku on mohol žiadať opakovane.

Polícia reaguje na podnety obyvateľov

V polovici septembra sa počas online diskusie so starostom na facebookovej stránke mestskej časti, vyjadril Ján Hrčka aj k pokutovaniu rezidentov na rezidenčných parkoviskách.

„Keby som teraz vyšiel von, nájdem 1500 áut, ktoré porušujú predpisy, čiže pravdepodobnosť riešenia všetkých priestupkov je prakticky nulová,“ povedal. „To, čo mi prekáža, je, že parkovanie, ktoré je síce v rozpore s predpismi, teda v strede cesty, mimo vyznačených modrých boxov, bolo vždy v rozpore s predpismi, polícia to roky neriešila, tak ako nerieši parkovanie na chodníkoch, pozdĺž cesty, kde nezostanú prejazdné tri metre v každom smere... Ale my na parkoviskách nakreslíme modré čiary a príde polícia a začne pokutovať rezidentov, že nestoja v boxoch.“

Pokračovanie na strane 11 ➤

Slovo šéfredaktorky

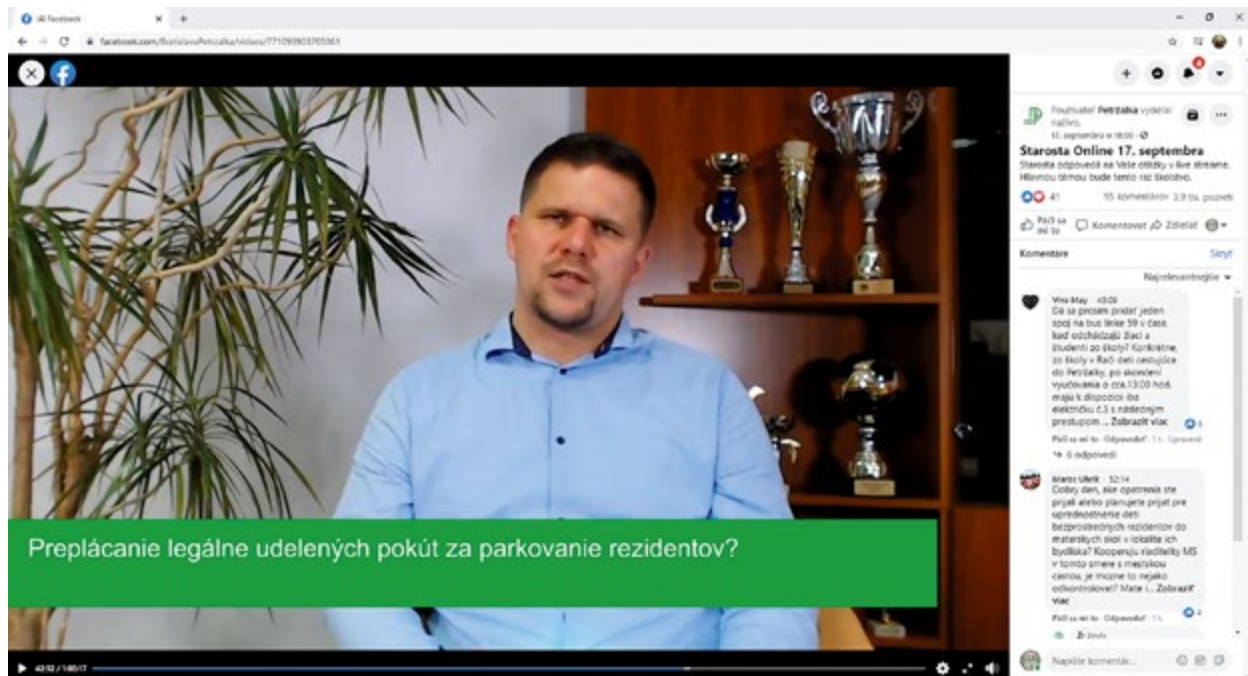
Robte niečo, ale nie pod mojím oknom!

Starosta Vrakune Martin Kuruc napísal nedávno na svojej facebookovej stránke status o verejnom záujme. Na prvý pohľad nič nehovoriace slovné spojenie v sebe ukrýva napríklad aj rozkopaný chodník pre opravu plynovodu, spomaľovače na ceste, detské ihriská, vysádzanie stromov... Spoločným menovateľom a pointou jeho príspevku bolo: Toto všetko chceme, ale nie pod našimi oknami! Lebo deti kričia, stromy tienia, plynovod sa nedá opraviť laparoskopicke...

Keď som si čítala diskusiu k zriadeniu parkoviska pre vraky v Petržalke, napadlo mi, že jeho úvaha sedí aj na nás. Roky sa Petržalčania sťažujú, že im nepojazdné autá zaberajú aj to málo parkovacích miest na sídlisku. Roky samospráva vysvetľuje, aký zdĺhavý proces je odťahnutie vraku. Potom vymyslí riešenie – presunúť vraky na jedno parkovisko v Petržalke, do vzácnej oblasti, kde je pravidelne nevyužívaných viac ako 100 parkovacích miest (viac na str.16) a riešiť proces odstraňovania odtiaľ. Dokonca aj tradiční kritici petržalského vedenia z klubu Mladá Petržalka tento krok chvália. A predsa sa nájdu hlasy, ktoré začnú kričať: „Zoberte si vraky áut pod svoje okná!“

„Sme komunita,“ píše v závere statusu Martin Kuruc, mimochodom najobľúbenejší bratislavský starosta. „Žijeme na pomerne malom priestore a musíme sa snažiť rešpektovať aj potreby cudzích ľudí. Nielen svoje. Veľakrát to nie je pohodlné, ale taký je život. Nebojte všetko zvládne, len, prosím, niekedy sa skúsme pozeráť na veci optikou verejného záujmu.“

Ingrid Jarunková

Starosta bol po prvý raz online

Starosta Petržalky Ján Hrčka odpovedal 17. septembra na otázky Petržalčanov po prvý raz prostredníctvom živého vysielania na facebookovej stránke mestskej časti.

Takýto formát nie je pre každého. Ján Hrčka však dokáže bez prípravy reagovať na otázky z rôznych oblastí, evidentne má prehľad o tom, čo sa deje v Petržalke a keď nevie o lokálnom probléme, priamo a bez fráz to prizná, čo mu slúži ku cti. Nie je totiž v možnostiach jedného človeka vedieť o každom probléme na každej ulici v stotisícovej Petržalke.

Čo najviac zaujímalo Petržalčanov?

S novým školským rokom reagovali na fakt, že do škôlok sa nedostalo vyše 700 hlásiacich sa detí. „To číslo nevzniklo zo dňa na deň a nie je reálne možné rozšíriť kapacity o 20 tried v priebehu pol roka,“ povedal starosta, pričom vysvetlil, že prerábku školských bytov a pracovne v už existujúcich materských školách vytvorila mestská časť nové tri triedy pre 69 detí, ďalšie dve alebo tri by mali pribudnúť ešte do konca roka a ďalších desať do septembra budúceho roka. Šestnásť tried za dva a pol roka pre 350-400 detí, takže

to desivé číslo neprijateľných by malo na budúci rok konečne klesnúť. (Viac o nových školách píšeme na str.3)

Obyvateľov zaujímali aj detské ihriská, pre ktoré budú od 1. januára platiť prísnejšie normy, asfaltová cyklotrasa okolo Chorvátskeho ramena, o ktorej rokuje mestská časť s developerom Petržalka City alebo na revitalizácia brehov Draždiaka, pri ktorej minister pôdohospodárstva prisľúbil pomoc, keďže brehy aj jazero vlastní Lesy SR. Pokiaľ ide o verejné priestranstvá, do konca budúceho roka je nutné využiť peniaze z úradu vlády na revitalizáciu Šrobárovho námestia. Premena čaká aj Námestie republiky (viac na str.12)

V súvislosti so športovými areálmi v Petržalke sa starosta zmienil o subjektoch, ktoré majú záujem postaviť haly v areáloch škôl. Napríklad florbalisti pri Obchodnej akadémii na Hrobákovej alebo zápasníci na ZŠ Holíčskej. Rokuje sa aj o hale pri ZŠ Lachova. Realizácia je však otázkou 3-4 rokov.

Ďalšou neodmysliteľnou petržalskou témou je par-

kovanie. Starostov názor na pokuty pre rezidentov na vyhradených parkoviskách nájdete v hlavnej téme na str.1. Od januára sa však mestská časť plánuje zamerať na parkovanie na chodníkoch. „Mám cieľ urobiť v Petržalke zónu, na viac ako polovici územia, kde autá nebudú stáť na chodníkoch,“ vyjadril sa starosta s tým, že dosiahnuť to chce dôslednejšími kontrolami. „Musíme však vyriešiť, kam tie autá z chodníkov pôjdu, teda musíme zaregulovať normálne parkovacie miesta.“

Pokiaľ ide o budovanie nových cyklotrás, v Petržalke sa aktuálne pracuje na dvoch, pri nich je najväčší problém vypracovanie pozemkov. „Realizácia je, paradoxne, najjednoduchšia,“ skonštatoval.

Dlhodobou frustráciou Petržalčanov je zničená Janárová cesta, ktorá sa neopravuje. Patrí pod správu hlavného mesta a starosta priamo reagoval, že sa obáva, že mesto ju opraví až v rámci projektu predĺženia električkovej trate.

Pokiaľ ide o kosenie, starosta priznal problémy v mi-

nulom roku, aj oneskorenie júnovej kosby. V máji a apríli však bola načas a verí, že tá budúcoročná už bude bez problémov. Mestská časť plánuje aj interaktívnu mapu s pokosenými oblasťami. Na margo dilemy či kosiť kvôli alergikom alebo nekosiť pre biodiverzitu sa vyjadril, že niektoré oblasti zostanú nepokosené.

Zaujímavý fakt vyplynul zo žiadosti obyvateľa o osadenie staníc na dobíjanie elektromobilov. Zo 35-tisíc registrovaných áut v petržalskom systéme je elektromobilov šesť.

„Mohli by ste sa zamerať ráno na ZŠ Tupolevova 20, prechod medzi domami 18-22? Ráno katastrofa dostať dieťa bezpečne do školy, pretože je tu premávka áut po chodníku ako na diaľnici,“ postažovala sa jedna z miestnych obyvateľiek. Starosta priznal, že o tomto probléme nevie, ale pracovníci mestskej časti sa naň pozrú, a vyzval tiež obyvateľov, aby svoje podnety či sťažnosti písali na podnety petržalka.sk, „pokojne aj viackrát“.

Ak sa chcete so starostom pohovárať osobne, môžete tak urobiť každý prvý pondelok v mesiaci v Cik-Cak centre, zväčša o 17h, čas sa však môže zmeniť.

(in)

foto: Fb Petržalka

Ďalšie zariadenie opatrovateľskej služby

Záujem o miesta v zariadeniach opatrovateľskej služby prekračuje v Petržalke trojnásobok až štvornásobok kapacity.

V súčasnosti je vytvorený priestor s kapacitou maximálne 50 lôžok v prevádzkach na Vavilovovej a Mlynarovičovej. Lenže Petržalka starne.

„Aj preto sme na poslednom miestnom zastupiteľstve schválili rozšírenie kapacit zariadení opatrovateľskej služby o zariadenie

na Osuského 8. Táto budova je v súčasnosti nevyužívaná. „Vybudovaním priestraného zariadenia sa zlepšia podmienky pre klientov i zamestnancov. V priestrannejších priestoroch sa budú poskytovať sociálne služby lepšie a kvalitnejšie,“ povedal Pavol Škápik, predseda klubu Team Vallo.

V rámci zastupiteľstva boli na návrh poslaneckého klubu Team Vallo aj priamo vyčlenené v rozpočte finančné prostriedky na projektovú dokumentáciu k tomuto projektu.

(pn)

foto: MČ Petržalka

▲ Budova budúceho zariadenia opatrovateľskej služby na Osuského

Nové triedy pre škôlkarov

Vďaka rekonštrukcii existujúcich priestorov materských škôl sa petržalskej samospráve podarilo vytvoriť tri nové triedy pre 69 detí v MŠ Röntgenova, MŠ Turnianska a MŠ Lietavská, do konca tohto roka sa ich počet ešte navýši o dve.

Mestská časť priznáva, že niektoré rekonštrukcie istý čas meškajú, no má to svoje dôvody. „Väčšina opráv sa viaže na havarijné stavy, ktoré majú dlhodobý charakter a MČ sa v súčasnosti snaží vyriešiť aj to, čo by si zaslúžilo riešenie už dávno predtým. Robí tak v roku, ktorý je značne komplikovaný vzhľadom na jarne obdobie koronakrízy,“ konštatoval starosta Petržalky Ján Hrčka.

Prerobením školského bytu na triedu mohla MŠ Röntgenova prijať o 25 detí viac. V MŠ Lietavská pribudla rekonštrukciou pracovne jed-

na trieda pre 22 detí, rovnako je na tom aj MŠ Turnianska. Triedy sú vybavené novým nábytkom, posteľkami, šatňami a hračkami. K dispozícii majú deti aj nové toalety umývadlami a sprchami.

Do konca tohto roka majú pribudnúť ešte prinajmenšom dve triedy v MŠ Bohrova a následne sa bude pokračovať v rozširovaní kapacit o jednu triedu v MŠ Iljušino aj MŠ Pifflova. Projekty rekonštrukcie v týchto MŠ sú momentálne v príprave.

Petržalskí poslanci prijali aj ponuku mesta Bratislava o zverenie budovy bývalej škôlky na Znievskej. „Na ná-

vrh poslaneckého klubu Team Vallo v rámci rozpočtu vyčlenili aj finančné prostriedky na potrebnú projektovú dokumentáciu,“ informoval nás poslanec Pavol Škápik.

V pláne je aj nová škôlka na Hrobákovej ulici, kde sú už tiež vyčlenené prostriedky na projektovú dokumentáciu. Otvorenou témou pri tomto projekte ostáva druhá časť budovy na Hrobákovej 3, ktorá je vo vlastníctve Ministerstva vnútra SR. Tu sa začali aj za spolupráce magistrátu a poslanca M. Vetráka rozhovory o možnosti zámeny. „Takouto zámenou a rozšírením by na Hrobákovej nevznikla len 4-triedna škôlka, ale mohla by vzniknúť až 8-triedna škôlka. Aj z tohto dôvodu oceňujem takúto medziklubovú spoluprácu a pomoc od p. Vetráka,“ povedal Škápik.

(mh, pn)

foto: MČ Petržalka

ZUBNÁ AMBULANCIA A AMBULANCIA IMPLANTOLÓGIE

oznamuje zmenu pracovnej doby od 15-21h

OŠETRÍME KAŽDÉHO, KTO NÁM ZAVOLÁ

0905662407

STROMOVÁ 16, BA KRÁMÁRE

KANTÍNA V

TECHNOPOLE

KUTLÍKOVA 17, BRATISLAVA – PETRŽALKA

MENU

OD 4,50€

MINÚTKY

P

1 H ZADARMO

RAŇAJKY

KÁVA & DEZERTY

PONDELOK – PIATOK: 08.00 – 15.30

T

TECHNOPOL events

→ PRIVÁTNÉ OSLAVY, SVADBY A SŤUŽKOVÉ

→ POCTIVÉ ZÁKUSKY Z CUKRÁRNE LAURENT

→ SLOVENSKÁ PRÉMIOVÁ KÁVA EBENICA

Aktuálne menu nájdete na

f

Technopol - Kantina, viac na www.technopolevents.eu

Prenájom kancelárií v Technopole

len

170 €

/mesiac

od

17 m²

www.kancelarie.tech

Na mieste dnes obhospodarovaného poľa by o pár rokov mala vzniknúť nová štvrť Petržalky s vodnými nádržami, kostolom a pastoračným centrom.

Záhradné mesto kontra bytovky a rodinné domy obkolesené betónom

Keď idete po Bratskej smerom na Pečnu na diaľnicu, vľavo je nenápadná odbočka na Kaukazskú, ktorou sa dostanete k Petržalskému cintorínu. Akoby ste ňou vošli do iného sveta. Toto územie zostávalo roky nepovšimnuté, hoci tunajší obyvatelia žiadali kame-ry proti čiernym skládkam a spísali aj petíciu za opravu cesty. Tá je stále v katastrofálnom stave, po okrajoch vyhodené odpady, počiatky čiernych skládok. Pri ceste parkuje karavan a v ňom žije človek bez domova, na plo- te počas našej návštevy suší svoje veci.

Míňame areály firiem, po pravej strane rodinné domy, po pravej v zeleni skryté dve bytovky so záhradkami a al- tánkom. Práve ich obyvatelia nie sú práve nadšení pláno- vanou výstavbou v tomto priestore. Dnes sa z okien po- zerajú na zelenú, priam džung- ľu, hoci v tomto lesíku by sa vám prechádzzať nechcelo. Odpady doslova na každom kroku, dočasné bývanie si tu vytvorili ďalší ľudia bez do- mova. Avšak predstava, že o pár rokov budú ich bytov- ky obkolesené budovami, ich rovnako nenadchýňa.

Za domami majú dnes ešte stále obhospodarované pole, uprostred neho už sedem rok- ov žije Ján. Tiež človek bez domova. Prívetivý 65-ročný pán nám bez problémov uká- že nielen ako žije, ale aj neďa- leký bunker zamaskovaný na poli v burine.

Rovnaký problém ako ľudia z bytovky majú aj obyva- telia dvoch rodinných domov, ukrytých v zeleni neďa- lko Viedenskej cesty. Ak ich domy zachovajú, budú obko- lesené sedem- a šesťposcho- dovými administratívnymi budovami. Aj preto prišli na verejné prerokovanie.

Na ňom sa zhotovitelia

návrhu spoločnosť JELA, za- stúpená architektkou Jelou Plencnerovou a zástupcovia samosprávy snažili ľuďom vysvetliť, že už teraz sa podľa územného plánu mesta môže v tomto priestore stavať a je rozumnejšie vytvoriť územný plán tejto zóny, aby sa budú- ca výstavba skonzentrovala a zaregulovala.

Územný plán mesta totiž rieši len plochy všeobecne. Napríklad istá plocha je vy- hrazená pre občiansku vyba- venosť. Tá síce zahŕňa škôlku, ale aj obchodné centrum či apartmány. Preto je lepšie vytvoriť detailnejší územný

plán zóny. Ten už obsahuje konkrétne budovy, ich po- čet, ukazuje, čo by v priestore mohlo byť, definuje napríklad výšku poschodí domu, ktorú po schválení plánu nemožno prekročiť. „Nie je to však pro- jekt,“ upozorňuje Jela Plenc- nerová. „Preto, ak sa nájdu dôvody, prečo tam zástavba byť nemá, tak tam nebude.“

Do návrhu sa budú zapra- covávať pripomienky, ktoré možno mestskej časti poslať do 16. októbra a finálny návrh musí ešte schváliť trojpäti- novou väčšinou zastupiteľstvo.

(in) foto: Marian Dekan

Počas našej návštevy bolo pole v Kapitulskom dvore už pokosené, uprostred sa ako zelená oáza vynímal **dočasný domov pána Jána (65)**. Žiadne rozhádzané fľaše v jeho domove nenájdete, naopak, pestuje tu rajčiny. „Mal som aj zemiaky, ale po- kradli mi ich,“ hovorí niekdajší inštalatér, ktorý celý život býval v bytoch pridelených zamestnávateľmi, a to aj v zahraničí, a keď prišiel o robotu, prišiel aj o bývanie. „Kedysi som tu obsluhoval čerpadlo, ktorým sa zavlažovalo pole,“ spomína a ukazuje pod be- tónovú platňu, kde už sedem rokov prespáva. Tento pán pôsobí inak ako klasickí ľudia bez domova. Poberá dôcho- dok, má bicykel, na ktorom vyraža do okolia, v zime, pred spaním beháva, aby zaspal skôr, ako pocíti chlad. Možno preto, ako hovorí, mu Vagus sľúbil bývanie, zrejme v pro- jekte housing first. „Vraj o dva mesiace. Bol by som rád, ne- musel by som tu prežiť ďalšiu zimu, predsalen, už som sta- rý,“ hovorí. Veľmi by sme mu to želali.

Koncom septembra sa uskutočnilo verejné prerokovanie návrhu územ- ného plánu zóny Kapitulský dvor. Zúčastnilo sa na ňom sotva 30 ľudí, zväčša obyvateľov, ktorí v tomto pre- važne nevyužitom území patriacom cirkvi, žijú.

Podobne ako bytov- ky, nemali byť povolené ani **rodinné domy pri Viedenskej ceste**. Podľa platného územného plá- nu mesta je tam výstavba rodinných domov nepří- pustná, teda sú v zlom funkčnom využití. Ako k tomu mohlo dôjsť? Napriek tomu s nimi autorky návrhu v územ- nom pláne zóny rátajú, hoci budú obkolesené 6-, a 7-podlažnými adminis- tratívnymi budovami. To sa však nemusí stať, ak sa zmení územný plán mesta.

Rodinné domy a dnes ešte aj záhrady sa nachádzajú **v lesíku**, ktorý podľa poslankyne Eleny Pátoprstej vyu- živajú obyvatelia pre rekreáciu a oddych a okolité školy a škôlky pre environmentálne vzdelávanie. Žije tu viacero chránených druhov zvierat, stretnúť tu možno srnky. Aj preto poslankyňa zaslala mestskej časti požiadavku obča- nov, aby poslanci na zastupiteľstve schválili návrh na zme- nu územného plánu v najbližších zmenách a dodatkoch územného plánu hlavného mesta. V súčasnosti je totiž v platnom územnom pláne navrhovaná zástavba, navrho- je preto zmeniť funkciu na ochrannú zeleň.

Takmer 2,5-tisíc bytov pre 5200 trvalo žijúcich obyva- telov, ale aj viac ako 1100 apartmánov a nájomných bytov. Dokopy by nová štvrť mohla poňať takmer 8,5-tisíc obyvateľov.

Srdce lokality. Centrálny mestský park s dvoma prí- rodnými nádržami, ktoré môžu perspektívne slúžiť ako prírodné kúpalisko.

Pastoračné centrum a kostol

Multifunkčná športová hala

ZŠ s ihriskom

Obyvatelia bytoviek na Kaukazskej 16 a 18 nie sú nad- šení z predstavy, že deväť metrov od rohu ich domu bude stáť veľká multifunkčná hala, 150 metrov od nich kostol a plochy na šport pri základnej škole. Zhotoviteľka Jela Plencnerová ich však informovala, že podľa platného územného plánu mesta, ktorým sa ona musí riadiť, má územie, na ktorom stoja ich bytovky funkčné využitie ze- leň, domy by tam teda nemali stáť vôbec. Napriek tomu s nimi návrh územného plánu zóny ráta.

Napojenie celého územia na električ- ku. Zhotovitelia návrhu na ňu nechali priestorové rezervy. Brali do úvahy koľajnice, ktorými chodila stará vie- denská električka.

Súhlasili by ste s výťahovým parkovacím domom?

Spoločnosť vytypovala miesta a požiadala mestskú časť o zorganizovanie stretnutia s verejnosťou. Participácia je v tomto prípade nevyhnutná. „Verejné prerokovanie projektu výstavby výťahových parkovacích domov sa vzhľadom na núdzový stav konať nebude,“

Základné informácie o týchto garážach sa možno dozvedieť na promo videu spoločnosti na kanáli youtube. V ňom informujú, že ich parkovací dom dokáže na ploche pre dve autá umiestniť aj 16 vozidiel, na ploche pre 13 áut až 100. Tým, že autá nekrúžia po parkovisku v márnej snahe nájsť miesto, sa znižuje aj objem výfukových plynov a nezanedbateľná aj eliminácia krádeží.

Instalácia celého systému

Koncom augusta sa na mestskú časť obrátila spoločnosť UpDown Parking, ktorá má záujem vybudovať výťahové parkovacie domy na Budatínskej/Lietavskej, Šintavskej a Beňadickej ulici.

vraj zaberie len 5 pracovných dní. Parkujete pomocou audiovizuálneho navigačného systému, auto umiestnite na plošinu, ktorú posúva nahor motor. Dopraviť auto z najvyššie položeného miesta zaberie systému 90 sekúnd, informuje spoločnosť.

Parkovací dom môže byť konvenčná oceľová konštrukcia alebo sú na opláštení popínavé rastliny.

Spoločnosť by chcela na Budatínskej/Lietavskej postaviť výťahový parkovací dom so 64 parkovacími miestami, na Šintavskej takisto a na Beňadickej s 32 parkovacími miestami.

„Nápad víťame, no pre MČ by táto alternatíva predstavovala veľkú finančnú záťaž. So spoločnosťou však aj naďalej diskutujeme a hľadáme možné riešenia na realizáciu projektu,“ dodala Mária Halašková.

(in) foto: www.updownparking.sk

Vizualizácia z Beňadickej ulice.

Priestor dnes slúži prevažne len ľuďom bez domova.

Pri Draždiaku sa budú stavať byty, ale aj wellness či dažďová záhrada

Hlavné mesto súhlasí s umiestnením polyfunkčného objektu na Tematínskej ulici. Ide o chátrajúci areál pri Medissime, o ktorom sme v Petržalských novinách už viackrát písali.

„Hlavné mesto vydalo záväzné stanovisko k investičnej činnosti s tým, že zámer je v súlade so zásadami a regulatívmi územného plánu hlavného mesta; posudzovať ostatné kritériá je v kompetencii stavebného úradu,“ uviedla hovorkyňa magistrátu Katarína Rajčanová s tým, že dokumentácia bola viackrát upravovaná a dopĺňaná.

Tá konkrétne rieši umiestnenie polyfunkčnej stavby s dvoma samostatnými objektami a troma prevádzkovými celkami. Má jedno podzemné parkovacie podlažie, štyri nadzemné a jedno ustúpené piate podlažie. V objektoch sa nachádza 55 bytov a občianska vybavenosť – reštaurácia, kancelárske priestory, telocvičňa v prízemnom trakte pozdĺž bulváru. V parteri polyfunkčných objektov

sa nachádza správa parku, materská škôlka pre 36 detí, dva kancelárske priestory, tri zubné ambulancie, zubný technik. Na ustúpenom podlaží severovýchodného objektu je celoročný wellness klub s vnútorným bazénom, saunami a vírivými vaňami. Súčasťou polyfunkčnej stavby sú aj verejné funkcie vo väzbe na vodnú plochu Veľký Draždiak – bulvár pre peších, promenáda, umelý potok, dažďová záhrada, komunitná záhrada, pláž so zázemím, mólo, oddychová lúka s ohniskom, vnútroblokový park, tri detské ihriská, amfiteáter pre drobné podujatia a stanovisko bike sharing.

Ako nás informovala hovorkyňa magistrátu, mesto projekt posudzovalo s ohľadom na rekreačný charakter a potenciál okolia Veľkého Draždiaka.

V dokumente je viacero podmienok, jednou z nich je napríklad to, aby vzhľadom na rekreačný a oddychový charakter lokality bol do priestorov priliehlych k navrhovanej obytnej zástavbe trvalo zabezpečený neobmedzený verejný prístup. Mesto žiada popri peších komunikáciách z Tematínskej k jazeru realizovať aj obojstranné stromové aleje, vegetačné strechy, na parkoviskách minimálne jeden strom na štyri parkovacie miesta, vodepriepustné povrchy na parkovacích plochách...

Zámer odporúča mesto prerokovať s obyvateľmi formou verejnej prezentácie. Zaujímavá je podmienka: „Vzhľadom na to, že umiestnenie zariadenia školsťva (materská škôlka) nemá z hľadiska dochádzkových vzdialeností a kapacít v tomto území opodstatnenie, odporúčame predmetné priestory využiť pre funkcie športu, resp. občiansku vybavenosť, viazanú na funkciu športu a rekreácie.“

(in) foto: [Marian Dekan](http://www.mariandekan.sk)

MHD dostane na križovatkách prednosť

V súčasnosti sa v Petržalke nachádza viacero svetelne riadených križovatiek so zastaranou technológiou, pričom väčšina z nich neposkytuje možnosti na preferenciu MHD.

Ide o križovatky:

- Panónska cesta – Bratiská,
- Osuského – Starohájska,
- Osuského – Hrobákova (priechod pre chodcov),
- Furdekova – Šustekova,
- Bosákova – Šustekova,
- Bratiská – Jiráskova – Pajštúnska,
- Bratiská – OC TERNO (priechod pre chodcov),
- Budatínska – Hypermarket Tesco,
- Panónska cesta – Ševčenkova,
- Panónska cesta – Podchod ŽSR,
- Panónska cesta – Carrefour.

Hlavné mesto vysúťažilo dodanie projektovej dokumentácie na modernizáciu riadenia križovatiek cestnou dopravnou signalizáciou s preferenciou MHD v našej mestskej časti.

„V rámci modernizácie cestnej dopravnej signalizácie so zriadením preferencie MHD bude rekonštruovaných 7 svetelne riadených uzlov, pričom rekonštrukcia sa bude týkať nielen signalizácie, ale aj bezbariérových úprav a nevyhnutných úprav v dopravnom značení,“ uvádza sa v materiáli o modernizácii riadenia križovatiek v Petržalke, ktorý schválili

mestskí poslanci. Niektoré uzly sa v súčasnosti skladajú z viacerých križovatiek, prípadne križovatky a odľahlého priechodu pre chodcov.

„Projektová dokumentácia bude odovzdaná v priebehu mesiaca október. Následne bude mesto pripravovať súťaž na realizáciu. Pre tento projekt sa hlavné mesto chce uchádzať o nenávratný finančný príspevok z operačného programu IROP,“ informovala nás Katarína Rajčanová, hovorkyňa magistrátu.

Financovanie projektu bude v pomere 50 % z Európskeho fondu regionálneho rozvoja, 45 % zo štátneho rozpočtu a 5 % zo zdrojov prijímateľa. Odhadované celkové náklady na projekt sú 4 mil. eur. Spolu financovanie mesta je vo výške 200 000 eur, dĺžka realizácie projektu od 01. 05. 2021 do 30. 04. 2022.

Predmetom modernizácie bude:

- Osadenie nových radičov CDS (cestnej dopravnej signalizácie)
- Osadenie nových stožiarov a kabeláže CDS
- Osadenie nových návěstidiel CDS
- Osadenie nových detektorov pre cestné vozidlá
- Osadenie nových výzvočných tlačidiel pre chodcov
- Osadenie kamerového dohľadu križovatiek
- Napojenie radičov na optickú sieť
- Realizácia bezbariérových úprav na priechodoch pre chodcov
- Naprogramovanie dynamického riadenia s preferenciou MHD

Na zabezpečenie plynulej premávky vozidiel verejnej dopravy sa uvažuje aj nad buspruhmi, v Petržalke na Prístavnom moste, Dolnozemskej ceste a Moste Apollo. (pn) foto: [Marian Dekan](http://www.mariandekan.sk)

Mária Urandová šéfuje bratislavskej televízii už 13 rokov

Hoci vyštudovala techniku, stále ju to ťahalo do sveta informácií a publicistiky spojenej s obrazom. Napokon zužitkovala všetky svoje vedomosti a skúsenosti práve v regionálnej televízii. O trinástich rokoch v riaditeľskom kresle Televízie Bratislava sme sa rozprávali s Máriou Urandovou.

Vyšťudovali ste ekonómiu a na STU zaujímavý odbor – Energetika a svetlo. Na prvý pohľad odbory na hony vzdialené televíznemu prostrediu. Prečo ste sa teda rozhodli založiť súkromnú televíziu?

Iné sa študovať nedalo. V našej rodine sme nemohli študovať humanitné smery kvôli kádrovému profilu otca. Hoci odmalička ma to ťahalo k písaniu a výtvarnému umeniu. Tak som išla študovať techniku ako starší súrodenci. Ale diplomovky som robila na tému svetla v televízii a filme. Konzultanta mi šéf katedry našiel v Moskve, národného chudožníka z Boľšovo teatra profesora Matvejeva, kde som bola celý mesiac na stáži. Tam som sa stretla s televíznymi technológiami.

V roku 1994 sme s bývalým pracovníkom STV Silvestrom Ernekom, tiež absolventom EF SVŠT, založili televízne štúdio Viva Studio. Pri podnikaní je potrebné vedieť ekonomiku, tak som vyštudovala aj ekonómiu. Tému diplomovky som si vybrala Financovanie komerčnej televízie. V tom čase ešte nebola Markíza a VTV iba vznikala. Viac ako 10 rokov sme produkovali pre RTVS, komerčnej televízie, aj pre zahraničie, a agentúry. Keď sme v roku 2007 založili regionálnu TV, vedeli sme, do čoho ideme.

Akú televíziu ste chceli vytvoriť?

Nechceli sme napodobňovať celoplošné médiá. Vedeli sme, že naše miesto bude v bezprostrednej blízkosti prítokov obyvateľov Bratislavy. My sami sme si vybrali, že chceme byť iní – dôvernejší a na rozdiel od bežných ko-

merčných televízií aj dôveryhodnejší. A tomu sme prispôbili svoj program.

Naplnili sa vaše predstavy, alebo bola skutočnosť úplne iná?

Mali sme predstavu, že budeme vyrábať aj občiansku publicistiku, lebo sme svojho času vyrábali príspevky pre Lampáreň na TV Markíza. Chceli sme tvoriť raz za čas dokumentárne filmy ako predtým. Chceli sme dopriať ľuďom aj trochu zábavy, veď aj to patrí do metropolitnej TV. To nevyšlo, lebo stále pre mnohých pojem „regionálna“ neznamená „naša“. Som však presvedčená, že raz sa to zmení.

Televízia Bratislava funguje 13 rokov. Akým vývojom prešla? Čo všetko sa za tie roky zmenilo?

Trinásť rokov driny, ale nás to baví. Vyriešili sme distribúciu signálu aj vo veľkej časti SR, máme vlastný DVB-T vysielac. Zásadne sa zmenil vzťah komunikačných oddelení miestnych úradov. Všetkým by som odporúčala, aby podporovali „vlastné slovenské“ médiá a nie tie zahraničné, ktoré prevádzkujú sociálne siete a na Slovensku neplatia žiadne dane.

Je ťažké v dnešných časoch udržať nezávislú regionálnu televíziu? Odkiaľ na jej fungovanie beriete peniaze?

TV Bratislava je, ako každá regionálna televízia, podporovaná samosprávou. V zahraničí regionálne televízie finančne podporuje priamo štát, aby neboli závislé

od miestnej samosprávy. Preto je pre nás vyčerpávajúci neustály boj o existenciu. A o nej rozhodujú komunálni politici. Stačí sa jednému znepáčiť, navrhne vziať televíziu peniaze, ostatní zdvihnú ruku a peniaze sú preč. Takto sme prišli za 13 rokov o dve tretiny príjmov.

Dnes sú trendom internetové médiá. Myslíte si, že regionálne médiá – elektronické, ale aj printové – majú stále svoje miesto?

Tie „trendové“ internetové médiá sú iba chudobní príbuzní tradičných médií. Elektronické a printové médiá majú masový dosah na svoje cieľové publikum – konzumentov klasickej distribúcie. Prítom ani neprihádzajú o tých, ktorí sledujú informácie online, lebo všetky médiá sú na internete. Internet tradičným médiám vlastne pomohol, dostanú sa všade. Ale opäť sú to politici, ktorí si myslia, že si vystačia so sociálnymi sieťami a že „offline“ médiá už nepotrebnú. Písať na sociálnu sieť si môže kto chce, čo chce a to sa zdá byť výhodou. Lenže, ľudia potrebujú pravdivé, vyvážené a redakčne overené informácie. Tradičné médiá si nemôžu dovoliť uverejniť hocičo, preto sú najdôveryhodnejšie. Sociálne siete sú v tomto na konci rebríčka.

Aká je vaša predstava o budúcnosti TV Bratislava? Kam by ste ju chceli posunúť?

Ak sa nájdou osvietení politici a bude nás podporovať štát, tak tá budúcnosť by bola naozaj optimistická. Veď aj v čase koronakrízy sme vysielali, naučili sme sa prispôbiť obmedzeným podmienkam a využívali sme aj iné technologické možnosti, aby sme našim divákom vedeli predstaviť zaujímavých hostí, ukázať, ako žijú ľudia v tomto neľahkom čase. A chceli by sme im priniesť aj oveľa viac. Viac zaujímavých a rôznorodých programov. Problémom sú však financie. Keby dal štát len 1 euro ročne za každého občana, tak prežije celý sektor regionálnych TV na Slovensku. V opačnom prípade sa regionálna televízia stane minulosťou. Už teraz sme takmer poslední mohykáni! ■

Na trojmetrové základy prvého slovenského mrakodrapu vozili betón tri dni

Developerská spoločnosť J&T Real Estate (JTRE) napreduje s projektom rozšírenia obľúbeného multifunkčného komplexu Eurovea na dunajskom nábreží aj s unikátnou stavbou Eurovea Tower. Najkrajší pohľad na moderný downtown, ktorý neuveriteľne rýchlym tempom rastie pri Dunaji, bude práve z Petržalky.

Celý projekt pozostáva zo šiestich stavebných objektov – rozšírenia nákupného centra Eurovea, prvého slovenského mrakodrapu Eurovea Tower, nábrežných rezidiencií Eurovea Riverside, administratívnych budov Pribinova X, Pribinova Y a podzemných garáží. Rozšírenie prepojí administratívne a rezidenčné projekty v celej lokalite do nábrežnej mestskej štvrte Eurovea City, kľúčovej súčasti vznikajúceho moderného centra Bratislavy zahŕňajúceho aj zóny Klingerka, Čulenova a Mlynské nivy. Atraktívna poloha a vynikajúca dostupnosť zvýšia záujem o nové centrum, kde nájde domov tritisíc rezidentov, prácu 40-tisíc zamestnancov a bohatá ponuka služieb a zábavy priláka denne 65 000 návštevníkov.

„Naším cieľom je premyslené a komplexné dobudovanie celej zóny Eurovea City. Aby sa obyvatelia, pracujúci aj návštevníci moderného centra Bratislavy cítili príjemne, kladieme veľký dôraz na verejné priestory a klimatickú pohodu vďaka množstvu zelene. Obľúbená dunajská promenáda sa rozšíri o nábrežný park s výmerou 25-tisíc štvorcových metrov a nový aktivity park rozdelený na tri zóny podľa vekových kategórií. Na Pribinovej ulici pribudne alej stromov poskytujúca tieň a pred vstupom do mrakodrapu vznikne nové námestie s vodným prvkom.

Dunaj a jeho nábrežie sa vďaka kvalitným priestranstvám stanú ešte atraktívnejšími pre Bratislavčanov a návštevníkov mesta,“ vysvetľuje Pavel Pelikán, výkonný riaditeľ JTRE.

Stavba rýchlo napreduje

Prípravné práce na projekte, na pozemku medzi prvou etapou Eurovea a Mostom Apollo, sa začali v polovici marca 2019. Vznikla stavebná jama s rozmermi 300 x 100 metrov a hĺbkou 14 metrov, s objemom 420-tisíc kubických metrov. Samotná výstavba projektu sa začala ihneď po získaní právoplatného stavebného povolenia v decembri 2019. Spoločnosť Bauer pomocou štyroch vrtných súprav vyvrtala takmer 1 400 pilót s celkovou dĺžkou bežmála 22 kilometrov, tvoriacich súčasť základov stavby.

V marci 2020 vybral JTRE za zhotoviteľov hrubej stavby – základových dosiek a železobetónových nosných konštrukcií – stavebné spoločnosti VHS-PS, s.r.o. a združenie Eurovea 2 pozostávajúce z vedúceho člena, spoločnosti Strabag Pozemné a inžinierske staviteľstvo s.r.o. a spoločnosti Sytiq a.s.

V máji na stavenisku vyrástol prvý žeriav, takmer 91 metrov vysoký nosný žeriav pre budovanie nákupného centra. Celkovo bude na projekte pracovať 14 žeriavov, pričom

najvyšší, aký bol kedy na Slovensku postavený, bude postupne rásť spolu s mrakodrapom Eurovea Tower. V súčasnosti na stavbe pracuje denne priemerne takmer 300 pracovníkov.

V piatok 18. septembra začali dodávatelia stavby betónovať základovú dosku pre prvý slovenský mrakodrap. Betónáž najhrubšej základovej dosky bytového domu, aká bola doteraz na Slovensku vybudovaná, trvala nepretržite tri dni a noci.

Pred začiatkom betónovania stavbári naviazali oceľovú betonársku výstuž s celkovou hmotnosťou 1 880 ton. Najhrubšie prúty výstuže, s priemerom štyri centimetre a dĺžkou 12 metrov, vážia každý 120 kilogramov. Základová doska má hrúbku tri metre a objem betónu dosiahol 7 050 kubických metrov. Betón vyrábali tri betonárky, pričom pripravené boli ešte dve záložné a na stavbu ich dovážali autá s domiešavačmi, ktoré sa za celý čas „otočili“ viac ako 630-krát. Betón do jamy pumpovali tri aktívne mobilné pumpy, ktoré počas nutných technických prestávok dopĺňala jedna záskoková a pripravená bola aj jedna záložná pumpa. Betónovanie základovej dosky mrakodrapu zabezpečovalo na jednej smene 40 pracovníkov.

„Pred samotnou realizáciou najhrubšej základovej dosky pod bytovým domom, aká

sa kedy na Slovensku vystužovala a betonovala, bolo potrebné vykonať veľa krokov. Okrem toho, že základy prvého slovenského mrakodrapu navrhovali najlepší odborníci na statiku, nezávisle sme preverovali správnosť riešenia druhým statikom, ktorý robil audit návrhu a kontroloval správnosť navrhovaného riešenia. Aby sme overili vlastnosti zemín z geologického prieskumu, urobili sme skúšky pilót, ktoré nám ukázali reálnu nosnosť podlažia a tým potvrdili správnosť návrhu. Po mesiaci prác na viazaní výstuže v tejto doske sme mohli pristúpiť k samotnej betonáži,“ dopĺňa projektový manažér JTRE Ľuboš Kaštan.

Prvý slovenský mrakodrap

Eurovea Tower sa stane modernou dominantou nábrežnej štvrte Eurovea City, ale aj celej Bratislavy. Podľa medzinárodne uznávaných kritérií je za mrakodrap považovaná budova s nadzemnou výškou od 150 metrov. Prvý slovenský mrakodrap bude mať výšku 168 metrov a na 45 poschodiach prinesie 389 rezidiencií. Celá stavba od päty pilóty po maják však bude mať až 215,5 metra.

Doteraz najvyššie obytné budovy na Slovensku, susedné Panorama Towers, majú 33 poschodí a výšku 112,2 metra. V Eurovea Tower budú bývať ešte vyššie obyvatelia vrchných 14 poschodí, na ktorých bude až 100 bytov, vrátane 45 luxusných veľkometrážnych rezidiencií. Ak sa postaví dospelý človek na terasu najvyššieho podlažia, bude sa pozerat' z nadmorskej výšky takmer 293 metrov. Je to o 33 metrov vyššie ako je nadmorská výška veží Bratislavského hradu a o jeden meter vyššie ako cíp hviezdy na soche vojaka na monumente Slávin. Obsluhovať 45 poschodí v Eurovea Tower bude osem výťahov – jeden nákladný a sedem osobných. Budú mať rôznu veľkosť a nosnosť – od 13 do 22 osôb, a rýchlosť až do 6 metrov za sekundu, čo bude najrýchlejší výťah inštalovaný na Slovensku.

Fasáda prešla testom odolnosti

Eurovea Tower poskytne vďaka oknám siahajúcim od podlahy až po strop nádherné

výhľady na všetky strany. Spolu bude v bytoch mrakodrapu 4 364 okien a zasklená plocha pokryje 29-tisíc štvorcových metrov. Takáto vysoká stavba si už vyžaduje aj vyššiu odolnosť voči vetru, dažďu a extrémnemu počasiu. JTRE preto venuje mimoriadnu pozornosť testovaniu odolnosti všetkých exteriérových konštrukcií voči klimatickému zaťaženiu.

Už počas projektovania testovala model mrakodrapu vo veternom tuneli v Londýne renomovaná spoločnosť RWDI špecializovaná na veterné inžinierstvo výškových budov. Namerané hodnoty zaťaženia jednotlivých bodov fasády použili statici vo svojich výpočtoch. Pred samotnou realizáciou fasády a výberom zhotoviteľa je potrebné overiť odolnosť exteriérových konštrukcií v reálnych podmienkach a potvrdiť správnosť výberu konceptu fasády.

Pre testovanie fasády Eurovea Tower sa spoločnosť JTRE rozhodla vybudovať vlastné skúšobné zariadenie, ktoré využije

km/h aj zábradlie a zasklenie lodžií. Napriek tomu, že sa pri dvojnásobnej sile vetra než sa vyskytuje v našich podmienkach, zasklenie lodžie rozkmitalo, vydržalo aj takúto obrovskú záťaž.

„V štandarde bytov v Eurovea Tower je aj vonkajšie tienenie, preto overujeme aj reálne vlastnosti dostupných produktov na trhu v reálnom rozmere a podmienkach zabudovania, aby sme zodpovedne vybrali najlepší produkt. Vlastnosti rolíet deklarované výrobcami sa štandardne testujú v zavretom stave. My skúsime i to, pri akej rýchlosti vetra sa ešte dá roleta stiahnuť alebo vytiahnuť. Všetky exteriérové prvky teda prejdú skúškou odolnosti aj skúškou toho, ako dokážu poslúžiť používateľom v bežnom živote,“ vysvetľuje Ľuboš Kaštan.

O bývanie pri Dunaji je obrovský záujem

Predaj rezidiencií v prvom slovenskom mrakodrape Eurovea Tower a nábrežných rezidienciách Eurovea Riverside spustila spoločnosť JTRE v priebehu leta minulého roka a stretol sa s mimoriadnym záujmom kupujúcich. Od začiatku sa byty predávali rýchlym tempom. Dopyt utíchol len tesne po vypuknutí pandémie koronavírusu, ale po krátkom čase sa záujemcovia začali opäť ozyvať a podpisovanie nových zmlúv sa rozbehlo ihneď, ako bola opäť možnosť osobne sa stretávať. Predávajú sa

rovnako byty všetkých cenových kategórií v mrakodrape aj v nábrežnej časti. Doteraz sa predalo už viac ako 70 percent z celkovo 485 rezidiencií.

„Zatiaľ sme na žiadnom z našich projektov nezaznamenali taký obrovský záujem o bývanie. V prípade rozšírenia Eurovea vidím za úspechom nielen výnimočnú lokalitu pri Dunaji, ale aj vysoký štandard, kvalitné dispozície bytov a dobré meno našich projektov River Park, Zuckerman-dei, Panorama Towers, Karloveské námie a mnohých ďalších,“ hovorí Pavel Pelikán.

Zábava aj relax pod jednou strechou

Hľadáte v sychravých jesenných dňoch miesto, kde sa vaše deti zabavia a vy si v pokoji vypijete kávu, prípadne si zacvičíte? Tu je niekoľko tipov, kam v Petržalke vyraziť.

MONSTERS cafe strašidelne dobré miesto

O tejto kaviarni ste už určite počuli. Ponúka totiž príjemnú atmosféru, skvelú obsluhu, chutnú ponuku jedál a nápojov a kopec akcií a workshopov – pre dospelých, ale aj deti.

Pre rodičov s deťmi sú k dispozícii hneď 2 miestnosti s veľkým detským kútikom. Tu si oddýchnete bez toho, aby ste na svojich drobcoch museli ne-

ustále striehať. Okrem toho vás vonku počas príjemných slnečných dní čaká priestraná terasa, opäť s vybavením pre vašich najmenších.

Popritom si tu vychutnáte zdravé raňajky alebo ľahký obed zakončený lahodným dezertom. V ponuke je široký výber kvalitných káv a čajov

či čerstvé šťavy plné vitamínov. Zastaviť sa v Monsters môžete aj večer – na pohár vína s priateľmi či s rodinou.

Sem sa ľudia prichádzajú zrelaxovať, ale aj zabaviť. Z každomesačného programu plného zaujímavých eventov, workshopov, prednášok či detských predstavení si určite vyberiete. A zorganizovať tu môžete aj oslavu narodenín, detskú párty alebo firemný večierok.

Monsters cafe and bar je tu pre vás od pondelka do piatka od 8.00 do 22.00 h a počas

vikendu od 9.00 do 22.00 h.

Viac na
www.monsterscafe.sk.

MONSTERS café and bar
RUSOVSKÁ CESTA 50-56
(PETRŽALKA CITY)
851 01 BRATISLAVA

Pre rezerváciu
či zorganizovanie oslavy
volajte M: 0907 718 151

Sledujte novinky
na Facebooku, aby vám
žiadna skvelá akcia neušla
FB Monsters cafe and bar

www.monsterscafe.sk

LEON - zábava pre každého člena rodiny

V rodinnom centre Leon nájdete viacero športovo- zábavných aktivít pod jednou strechou. Zábava je zaručená pre celú rodinu.

Ak sa chcete vyšantíť alebo si zatrénovať kardio, môžete vyskúšať trampolínový svet v JUMP parku. Perfektným miestom pre zábavu je taktiež interiérové ihrisko JUNGLE park, kde sa zahrajú deti od cca 3 mesiacov až po 12 rokov. Čaká ich množstvo zábavy v bezpečnom prostredí trojpodlažných preliezačiek,

šmyklaviek, trampolín, spider veža či guľôčkový bazén. Rodičia si môžu zatiaľ vychutnať príjemné posedenie pri kávičke s dezertom. A ak vás atmosféra nadche, zorganizovať tu narodeninovú oslavu alebo teambuilding. K dispozícii je 200 parkovacích miest priamo pred centrom na 2 hodiny zadarmo.

V centre Leon nájdete aj komfortný slaný bazén s ponukou kurzov baby plávania už od 3 mesiacov, skupinové plávanie alebo lekcie aquaerobicu pre dospelákov.

V tanečnej škole Natálii Glosikovej rozhybe deti latino aj ľudovky, vy si tiež môžete zatancovať, alebo zacvičiť pilates. Stačí kliknúť na stránku www.leoncentrum.sk a vybrať si z ponuky.

**Zľavový kód:
LEON5**

Zľava 5% platí na
kurzy a permanentky
do tanečnej školy.

Zadajte v rezervačnom
systéme na stránke
www.leoncentrum.sk

Zmrzlina u Bajrama viac než len cukráreň

Menšia, nenápadná cukráreň na terase na Fedinovej ulici dýcha rodinnou atmosférou.

V príjemnom prostredí či už vo vnútorných priestoroch, alebo vonku na terase pod slnečníkmi, si môžete vychutnať pravú, nefalšovanú zmrzlinu,

ktorej recept sa dedí z pokolenia na pokolenie. Okrem vynikajúcej zmrzliny, kvalitných zákuskov a dobrej kávy, tu nechýba milé slovo či pekný úsmev.

Srdcom tohto podniku je práve rodina, ktorá podnik spolu vedie už cez dve desaťročia. Majiteľ a výrobca zmrzliny je osobne stále na prevádzke. Pozná takmer každého zo svo-

jich hostí. Rád s nimi prehodiť zopár slov a tí ho vždy radi inšpirujú k novým príchutiam. Kým sa jeho partnerka vonku hrá s deťmi, ktoré zbožňujú návštevu tejto cukrárne, majiteľova mama so sestrou pripravujú skvelé cappuccino či kvalitnú limonádu. Počas letných mesiacov využívajú deti na hranie vonkajšie priestory. V chladnom období sa môžu zabaviť v menšom kútiku vo vnútri. Je to miesto, kde môžete mať pocit, akoby sa všetci poznali. Miesto, kde viete prísť a oddýchnuť si. Načerpať nové sily, či sa iba porozprávať. Každému podľa gusta.

**ZMRZLINA
U BAJRAMA**
Fedinova 16/A,
Bratislava – Petržalka
Tel.č.: 0910 414 272
Email: zmrzlinaubajrama@gmail.com
FB: Zmrzlina u Bajrama

Každý deň posúvame hranice BAROZA

Rodený Petržalčan Peter Slačka je známym šéfkuchár a zároveň spolumajiteľ petržalskej reštaurácie BAROZA.

V rodinnom komplexe BAROK na Sitnianskej sa tak nachádza ojedinelý a unikátny koncept reštaurácie, akých je na celom Slovensku málo. Prístup k podávanému jedlu, od pôvodu suroviny až po ručne robený tanier, prezrádza, že ten, kto za tým všetkým stojí, má k ľuďom a práci pekný vzťah a pre to, čo robí, cit. Peter roky pôsobil v zahraničí a návrat na Slovensko pre neho, našťastie, nebol návratom k tradičným štandardom. „V Petržalke som doma tak, ako som doma v gastronómii. Bola by škoda, nevyužiť to. Každý deň posúvam hranice, tie vlastné,

aj gastronomické.“ Ak vám teda chuťové poháriky oteplí z každodenného kuracieho či cestovín, vedzte, že tu dostanú novú šancu. Slovenská kuchyňa je v BAROZE svetová a moderná. Nedá sa porovnávať, len vychutnávať.

Ceny nie sú premrštené, takže očakávaná zhýčkanosť sa tu prejavuje len na chuti zeleniny a ďalších surovín, ktoré pochádzajú od lokálnych farmárov.

Dostanete tu aj kvalitné denné menu a myslia aj na rodiny s deťmi. Detský kútik je skutočne pestrý a veľký. A aby ste mali skutočnú is-totu, v kútiku je kamerový

systém, s ktorým svoje dieťa pozorujete na monitore priamo od stola a všetky priestory reštaurácie sú pravidelne dezinfikované vysokoúčinným UV žiaričom.

BAROZA tak každý deň každou maličkosťou dokazuje, že Petržalka môže byť centrom, vďaka gastronómii.

**BAROZA
RESTAURANT & BISTRO**
Sitnianska 1
851 07 Bratislava
T: +421 950 500 700
Otváracie hodiny
Po-Ne: 11:30-16:00 /
17:00- 20:30
www.baroza.sk

➤ Pokračovanie zo strany 1

Je to porušenie predpisov, ale takto stáli posledných 10 rokov a nikto to nikdy neprišiel riešiť. Považujem to za obrovský problém a opakovane som sa s mestskou políciou bavil, že to považuje až za sabotáž z ich strany a šikanu.“

Vysvetlil aj, prečo navrhol VZN o nenávratnom príspevku za parkovanie. „Môj súkromný názor je, že takéto pokuty by mestská polícia nemala udeľovať a keď ich už udeľí, snažím sa hľadať spôsob, ako tieto pokuty refundovať rezidentom, pretože to považujem za nespravodlivé a absurdné zo strany mestskej polície.“

Uvedol tiež, že polícia od 1.7. dala väčšie množstvo pokút takto zle parkujúcim rezidentom, ako tým, ktorí stoja v modrých boxoch neopravnene, teda sú nerezidenti a nezaplatili za nočné státie a nahlásia ich mestskej polícii kontrolóri úradu. (K tomuto vyhláseniu sme reakciu od MsP do našej uzávierky nedostali, pozn.red.)

Tí rezidenti, ktorí každý večer zúfalo krúžia po Petržalke a hľadajú, kde by legálne zaparkovali, musia dať starostovi za pravdu.

Faktom však je aj to, že pokuty boli udelené v súlade so zákonom. Oslovili sme mestskú políciu a zaujímalo nás ich stanovisko.

„Rezidenčné parkovanie bolo zavedené VZN MČ Petržalka. Prijaté boli nové dopravné značenia, ktoré veľmi jasne určujú, kto a za akých podmienok je oprávnený využívať parkovanie na takto vyznačených parkoviskách. Pokiaľ v minulosti neboli boxy vyznačené, o parkovanie v boxoch sa MsP nemohla zaujímať, jedine o parkovanie v rozpore so zákonom,“ reagovala Tatiana Kurucová, hovorkyňa Mestskej polície hlavného mesta SR Bratislavy. „Až spustením parkovacieho systému sa boxy v uplynulom čase vyznačili, a teda státie mimo boxov je dopravným priestupkom v zmysle ustanovení § 23 ods.2 zákona č.8/2009 Z. z.“

Starosta Ján Hrčka to však zo strany mestskej polície považuje za sabotáž až šikanu. „V žiadnom prípade nejde o šikanu, ale len o zákonné plnenie si úloh na úseku statickej dopravy a to v drvivnej väčšine na základe podnetov zo strany oznamovateľov - samotných obyvateľov, ktorí nám aktívne dopravné priestupky nahlasujú.“

Nejde teda o prehnatú aktivitu policajtov. Robíme zle sami sebe navzájom. Keď si dá ktosi tú námahu, aby každý večer zavolať podnet na nezákonne zaparkované autá na mestskú políciu, tá musí konať. „Mestská polícia je povinná každý prijatý oznam spoľahlivo preveriť a následne ho v prípade zistenia priestupku riešiť zákonným spôsobom,“ vysvetlila Tatiana Kurucová.

V takom prípade je zrejme zbytočná otázka, či bude polícia v takýchto kontrolách pokračovať. „Kontrolu parkovania a aj kontrolu spojenú s parkovacou politikou MsP vykonáva a aj bude naďalej vykonávať, pričom vždy je zo strany konkrétneho príslušníka MsP, ktorý konkrétny priestupok dokumentuje, prihlíadané na mieru zavinenia, osobu priestupcu, stupeň nebezpečnosti konania a ďalšie okolnosti spáchania priestupku, od toho sa odvíja aj výška sankcie,“ dodala hovorkyňa.

Ako z tohto začarovaného kruhu von? Polícia by mohla takéto priestupky riešiť skôr dohovorom. Alebo... „Posledná nezmyselná veta by sa mala vymazať z tohto zákona,“ napísal nám čitateľ Róbert. Mal na mysli vetu zo zákona 8/2009: „Ak sú na parkovisku vyznačené parkovacie miesta, vodič smie stáť len na nich“. Táto jediná veta, na prvý pohľad logická, v Petržalke však neskutočne komplikujúca už beztak zložitá parkovanie, totiž s výrazným príspevom aktívnych spoluobčanov postavila do ťažko riešiteľnej situácie dve verejné inštitúcie. (in)

foto: archív R. F.

Námestie republiky má veľký potenciál.

Obrovská plocha umiestnená v centre Petržalky na skok od budúcej zastávky električky. Čím by námestie mohlo byť? Presne to aktuálne zisťujú odborníci z o.z. Punkt prostredníctvom participatívneho prieskumu. Ako vlastne prebieha a aké sú prvé zistenia?

Ludia aj v súvislosti s námestím tvrdili, že by na nej chceli viac zelene. Avšak, keď sa naň pozriete, ono je celé zelené, takže čo tým myslíte? Zrejme chcú iný typ zelene...

Dať nudnému Námestiu republiky funkciu, bude výzva

▲ Námestie ožíva len počas vianočných trhov. Aj preto časť obyvateľov preferuje, aby tu vznikol spoločenský priestor, konali sa tu trhy a kultúrne podujatia.

▲ Obyvatelia nepovažujú Námestie republiky za veľmi bezpečné miesto. Je na ňom slabé osvetlenie, kriky, ľudia bez domova... Keďže sa tam pohybuje málo ľudí, navyše väčšina z nich len prechádza, sociálna kontrola je slabá.

V blízkosti Námestia republiky nájdete banku, plaváreň, bowlingové centrum, neďaleko je Chorvátske rameno... Bohužiaľ, táto veľká zelená plocha, ktorú mnohí ani za námestie nepovažujú, z nich nedokáže profitovať. Väčšina z nás pri pohľade naň skonštatuje, že by ho nemali užívať ľudia bez domova, mali by tu byť lavičky, viac tieňa, zelene a večer osvetlenie. Ani to by však tento veľký priestor nezachránilo. A práve preto mestská časť oslovila o.z. Punkt so žiadosťou o participatívny prieskum.

Možno vám napadne, že ide len o vyhodnotenie pár stoviek dotazníkov s otázkami, čo by si ľudia na námestí predstavovali. Nie je to tak. Participatívny prieskum nedá odpoveď typu: Na námestí má byť pódium, fontána a detské ihrisko... Participácia nie je navrhovanie, je to zbieranie podnetov, nálad, vzťahov, na základe rozhovorov s verejnosťou a odborníkmi. Dá ich do kontextu s projektami, ktoré sa v tejto časti Petržalky chystajú a formou komplexnej štúdie ponúkne odpoveď na otázku, čo tento priestor do-

voľuje a čím by mohol byť. Dať tomuto námestiu konkrétnu tvár, to bude výzva až pre architektov.

Participácia nie je navrhovanie

Kvôli korone sa participatívny proces oneskoril. Pôvodne mal byť ukončený v októbri, ukončia ho v decembri finálnou prezentáciou. Prečo trvá niekoľko mesiacov? Má totiž niekoľko úrovní. Na jeho začiatku bol dotazník, do ktorého sa mohli zapojiť všetci Petržalčania. Nasledovali

hlbkové rozhovory s rôznymi skupinami obyvateľov – od mladých ľudí, cez rodičov s deťmi, až po združenia, ktoré sú aktívne v okolí.

Hoci v o.z. Punkt pracujú väčšinou architekti, rozhovory pripravovali aj so sociológmi. „Rozhovory sa týkali vnímania tohto priestoru. Zaujímalo nás, ako sa tu ľudia pohybujú, aké sú tu bariéry, čo by sa na námestí malo zachovať, ale napríklad aj ako vnímajú jeho názov a dokonca, čo by si tu predstavovali o 30 rokov,“ hovorí jedna z realizátoriek prieskumu, urbanistka Lívia Gažová.

Rozhovory vzápätí analyzovali a nasledovať po nich mali dva workshopy. Jeden pre odborníkov a druhý pre zástupcov verejnosti. Či sa však uskutočnia, je pre núdzový stav otáznne.

Štúdia, ktorá koncom roka vyzdie, bude slúžiť mestskej časti na vytvorenie kritérií pre súťaž architektonických ateliérov.

Aké sú prvé zistenia?

„Námestie je nudné, je to zelená plocha, ktorú mnohí ľudia ani nevnímajú ako námestie,“ spomenie Lívia Gažová zrejme najzásadnejšiu výhradu obyvateľov. Vysvetľuje, ako k tomu vlastne prišlo. Keď sa stavali sídliská, nevenovala sa taká pozornosť tomu, aké funkcie by mali mať rozsiahle zelené plochy medzi panelákmi. V súčasnosti sa postoj k verejnému priestoru mení. Chceme tráviť čas vonku a tieto plochy sú aj nástrojom proti následkom zmeny klímy.

„Zaujímavé je, že ľudia aj v súvislosti s týmto námestím tvrdili, že by na nej chceli viac zelene. Avšak, keď sa naň pozriete, ono je celé zelené, takže čo tým myslíte? Zrejme chcú iný typ zelene, kvalitnú, rôznorodú, originálnu,“ pokračuje v diskusii o výstupoch procesu.

Spomenie aj komplikované prepojenie námestia s Fedinovou ulicou. Ľudia tade prirodzene chodia, ale priebeh pre chodcov tam chýba. Alebo výstavbu električky, ktorá

spôsobí, že ľudia začnú cez námestie chodiť inými smermi ako doteraz. Keď ju počúvam, uvedomím si, že taký detail, ako je pridanie či reorganizácia chodníkov, môže tiež zmeniť chuť obyvateľov pobudnúť v priestore. Napríklad námestie v Ovsíšti po pridání chodníkov okamžite ožilo, deti sa tam preháňajú na kolobežkách a bicykloch, ich mamy sedia v centrálnej časti na lavičkách. Námestiu v Ovsíšti však pomáhajú aj blízke prevádzky. Kaviareň, či cukráreň v blízkosti prítiahne život aj ľudí. Pobočka banky na Námestí republiky to bohužiaľ, nedokáže.

Fakt, ktorý námestie ovplyvní zásadným spôsobom, je výstavba pokračovania električkovej trate. Jedna zo zastávok bude priamo na Romanovej. Paradoxné je, že Urbanistická štúdia – Riešenie centrálnej rozvojovej osi Petržalky, Námestie republiky, ktoré je v tesnej blízkosti, nerieši. Navrhne na ňom len parkové úpravy a nešpecifikovaný kultúrny objekt.

„Na Námestí republiky je zaujímavé, že je na sídlisku a nie v husto zastavanom mestskej priestore. Nie je pri žiadnej veľkej budove, ktorá by bola ťahačom, nie je tu kostol ani obchodný dom, ale zas je v centre Petržalky, takže je dostupné mnohým obyvateľom, vrátane seniorov,“ pokračuje Lívia Gažová a vysvetľuje rozdiel medzi ním a vnútroblokovými plochami. Tam je

priestor na lokálne susedské aktivity typu komunitných záhrad. „Naopak, Námestie republiky má potenciálom byť miestom pre kultúrne podujatia, ale aj pre lokálny park alebo kombináciu oboch.“

K týmto dvom prúdom smerovali aj odpovede obyvateľov. Jedna časť bola za spoločenský priestor, trhy a kultúrne podujatia, druhá za lesopark. Napadne mi park A. Hlinku v Ružinovke, kde sa konajú aj akcie, aj je to aj miesto na pokojnú prechádzku. Lenže tam je veľkým pútačom fontána. „Áno, prítomnosť vody je jedna z vecí, ktoré vyžadujú z výskumu ako potrebu. A to nielen prepojenie s Chorvátskym ramenom, ale aj prítomnosť vody vo forme fontány alebo pitnej fontány.“

Bude teda na architektoch, aby zrealizovali potreby, ktoré načrtla verejnosť.

Čo by malo byť skôr - námestie alebo električka?

„Vieme, ako bude vyzeráť projekt električky, tomu sa projekt námestia vie prispôbiť. Avšak časovo sú tieto dva projekty nezávislé,“ hovorí Lívia Gažová.

Električka musí byť dokončená do konca roka 2023. Pokiaľ ide o námestie, koncom tohto roka sa dokončí participatívny proces a budúci rok bude venovaný architektonickej súťaži. Jej vyhláseniu a potom priestoru pre ateliéry na vypracovanie zadania. Podľa projektu víťaza bude následne nutné žiadať o stavebné povolenie, vyhlásiť verejné obstarávanie na zhotoviteľa a, samozrejme, nájsť financie na realizáciu. Takže k novému námestiu je ešte ďaleko.

Čo dovtedy?

Možno sa tam objavia solitérne demontovateľné prvky ako koncom tohto augusta drevené plató so zabudovaným hmlovým systémom, ktoré naň umiestnilo mesto. Je fajn, že sa na námestí, ktoré sa nám spája zväčša len s negatívnymi myšlienkami, objavil originálny prvok. Mnohých prekvapil, o námestie sa začali zaujímať. Výraznejšie zmeny však vzhľadom na pripravovanú revitalizáciu najbližšie dva roky očakávať nemožno. Boli by to premárnené peniaze.

Tento priestor, ktorý sa stal námestím vlastne iba náhodou, keďže tu pôvodne mal stáť Prior, sa raz môže stať centrom Petržalky. Nebude to však za rok, ani za dva. Takže trpezlivosť. (in)

foto: Marian Dekan, Urbanistická štúdia, Matúš Husár vizualizácia: Reming Consult a.s.

▲ Fakt, ktorý námestie ovplyvní zásadným spôsobom, je výstavba pokračovania električkovej trate. Jedna zo zastávok bude priamo na Romanovej.

▲ Urbanistická štúdia – Riešenie centrálnej rozvojovej osi Petržalky, Námestie republiky, ktoré je v tesnej blízkosti, príliš nerieši. Navrhne na ňom len parkové úpravy a nešpecifikovaný kultúrny objekt.

Všeobecná praktická ambulancia
Ambulapraktika s.r.o.
Poliklinika Strečnianska 13, BA - Petržalka,
PRIJÍMA NOVÝCH PACIENTOV.

Stačí zatelefonovať alebo poslať email a presun
zdravotnej dokumentácie vybavíme za Vás.
Email: mudr.demian@ambulapraktika.com

kontakt.: www.strecnianska.sk
www.ambulapraktika.com, tel: 0917 216 039

Vraky na vyhradenom parkovisku

Na umiestnenie vrakov má slúžiť parkovisko na Macharovej ulici.

„Naším cieľom je zhromaždiť dlhodobu nepojazdnú vozidlá na jednom mieste, aby ich pracovníci z oddelenia životného prostredia odstránili v čo najkratšom čase,“ vysvetlil starosta Petržalky Ján Hrčka.

Mestská časť ako správca komunikácie realizuje odstraňovanie nepojazdných vozidiel vo vlastnej réžii. Do budúcnosti chce rovnako odstraňovať aj vozidlá parkujúce v nesúlade s parkovacím poriadkom. „Zameriavať sa budeme najmä na chodníky, vozidlá blokujúce výjazdy, kontajnerové stojiská či vyhradené parkovacie miesta,“ upozornil starosta.

Máte vo svojom okolí vrak? Píšte na mailovú adresu vraky@petrzalka.sk.

(mh)

Obyvatelia Medveďovej si na obnovu ešte počkajú

Ešte v júni požiadali poslanci starostu, aby úrad pripravil plán obnovy bytového domu na ulici Medveďovej č. 21. Mestská časť sa totiž rozhodla, že nájomné byty neodpredá záujemcom, ale si ich ponechá a dom obnoví sama.

Úrad v rámci kontroly plnenia uznesení informoval, že jeho pracovníci našli staré projekty obnovy bytového pláňa domu a stupačiek. Tieto projektové dokumentácie sa chystá revidovať, následne riešiť stavebné povolenia a inžiniering. „Medzitým zisťujeme, ako prípadne danú obnovu bytového domu financovať. Predpokladáme, že budeme

potrebovať cca 3,5 milióna eur. Možno aj viac,“ znie informácia z materiálu, ktorý bol predložený na zastupiteľstve. „Zvažujeme čerpanie financií zo ŠFRB (štátny fond rozvoja bývania), žiadosti s hotovou projektovou dokumentáciou dotiahnutou so stavebným povolením sa posielajú v septembri, pre nás teda do úvahy prichádza dátum 9/2021 na žiadosť, do konca roka 2021

načerpánie, realizácia v priebehu 2022/23.“ Problém tejto stratégie je, že budovu vlastní magistrát, mestská časť ju iba spravuje. „Magistrát však v zmysle zákona o rozpočte obcí nemôže žiadať o úver zo ŠFRB, takže budovu budeme musieť získať do vlastníctva pred podaním žiadosti na ŠFRB/alternatívne sa dohod-

núť s magistrátom, aby bytový dom obnovili z vlastných financií. Čakajú nás teda pomerne komplikované rokovania s magistrátom v tejto veci s neistým výsledkom. Predaj budovy musí schváliť mestské zastupiteľstvo.“

Rokovania na túto tému by mali aktuálne prebiehať. (pn) foto: Matúš Husár

Neboli určené priority, ktoré chodníky sa budú realizovať...

Kapitálové výdavky (investície do nových projektov) boli za prvý polrok v našej mestskej časti čerpané len na 12 percent. Desivé číslo by však malo zohľadniť fakt, že sme tri mesiace kvôli korona opatreniam prakticky nežili.

Na mestskom zastupiteľstve zástupca prednostky Miroslav Štefánik skonštatoval, že dobiehame zameškané. Najhoršie sú na tom komunikácie a cyklotrasy, pri ktorých dokonca poslanci navyšovali rozpočet. Zástupca prednostky sľúbil minúť aspoň 200-tisíc z plánovaných 703-tisíc eur a finalizovanie zmlúv na projekty, ktoré sa budú realizovať na budúci rok. A tiež to, že do konca roka sa preinvestuje 1,7 milióna z naplánovaných troch miliónov určených na kapitálové výdavky.

K 30. 6. 2020 mali mnohé programy nulové percento plnenia, napríklad kultúra

ce skrine, ohrevné výdajné pulty či varné plynové kotly. „Rekonštrukcia kuchyne a WC na Základnej škole Holíčska 50, rekonštrukcie na ZŠ Turnianska, Pankúchova, Gessayova a materskej škole Jankolova boli zahájené až v júli.“

Nulové plnenie bolo aj v programe doprava a komunikácie. Zdôvodnenie? „Čerpanie za hodnotené obdobie nevykazujeme. Plánované finančné prostriedky neboli čerpané z dôvodu, že neboli určené priority, ktoré chodníky sa budú realizovať.“

V týchto dňoch však začala mestská časť s niekoľkými

opravami chodníkov, ktoré už ukončili svoju životnosť. „Za sebou máme opravu chodníka na Hálovej ulici, v súčasnosti prebieha oprava chodníka a vstupných vchodov bytových domov na Bulíkovej ulici, rovnaká rekonštrukcia čaká budúci týždeň Vlastenecké námestie, v pláne sú aj ďalšie podobné úpravy na Znievskej, Rovniankovej, Holíčskej ulici,“ informovali na Facebooku.

V programe Nakladanie s majetkom a bývanie sa z 359 651 eur minulo len percento, a to na úhradu prípravných prác k projektu „Revitalizácia Námestia republiky“. (viac o nej píšeme na str.12) Poslanec Pavol Škápik preto navrhol, aby sa 300-tisíc eur z tohto programu presunulo na financovanie dokumentácie na rozšírenie materských škôl na Hrobákovej a Znievskej a rozšírenie zariadenia opatrovateľskej služby na Osuského.

(in)

foto: MČ Petržalka

Tvorte s nami Petržalské noviny

Chcete sa s nami podeliť o radosť, skúsenosť či o to, čo vás v Petržalke trápi? Píšte, pýtajte sa, komentujte na mejl petrzsalskenoviny@gmail.com alebo na našom Facebooku www.facebook.com/petrzsalske.noviny.

Z REDAKČNEJ POŠTY

Petržalskí diamantoví manželia

Dňa 03. 09. 2020 uplynulo už neskutočných 60 rokov, keď sme si s manželkou povedali svoje áno, teda dosiahli sme diamantové výročie našej svadby. Počas tých 60 rokov sme sa postupne z dvojice stali širokou rodinou. Vychovali sme päť detí, troch synov a dve dcéry a tí sa zaslúžili o ďalšie rozširovanie, čím k dnešnému dňu máme už štyroch vnukov a štyri vnučky, tri pravnúčky a jedného pravnuka. Boli to náročné, ale šťastné roky, a i keď už zdravotne nás značne poznačili a manželku dovedli k zníženiu pohyblivosti

len s pomocou invalidného vozíka. Napriek zdravotným ťažkostiam, toto významné životné výročie, s ohľadom k pandémie, sme v kruhu užšej rodiny, spoločne oslávili na stretnutí v bezbariérovom

zariadení „PLANĚTKA“, obklopení láskou najbližších pri dobrom jedle, kávičke a iných pochúťkach. Každý účastník stretnutia od nás dostal pamätnú medailu vyhotovenú k tomuto pre nás významnému dňu. Chceli by sme tiež verejne poďakovať aj predstaviteľom petržalskej samosprávy, starostovi Jánovi Hrčkovi a vicestarostke Ing. Lýdii Ovečkovej, ktorí nás prekvapili milou osobnou gratuláciou presne v deň 60. výročia uzatvorenia nášho manželstva, čo mimoriadne oceňujeme a vážime si.

Daniela a Ján Prosuchovi

Bratislavské Hudobné Divadlo

wüstenrot

SPOLNÉ SPONROUENIE • PARTNER • SPONROUENIE

Generálny partner divadla

Teatro Wüstenrot

Trnavské myto 1

831 04 Bratislava

www.gedur.sk

gedur@gedur.sk

02/50 22 87 39.

Predpredaj vstupeniiek

Ticketportal

pokladňa

Teatro Wüstenrot

Agentúra Kováčová

Havarijná situácia na terase Jungmannova sa opakuje

na Jungmannovej vychýlila betónová podpera a panel na zábradlí sa začal zosúvať. Hrozilo, že padne a ohrozí ľudí či zaparkované autá. Obyvatelia zalarmovali mestskú časť. Lenže tej terasa nepatrí, nemá ju ani v správe, podľa zákona na nej nesmie robiť opravy. Stavba terasy nie je zapísaná v katastri nehnuteľností, vlastníkom pozemku pod terasou je hlavné mesto. Keďže situácia bola nebezpečná, za 3000 eur ju mestská časť opravila. Hoci na to nemala ani kompetencie, ani to nebola jej povinnosť. Bude sa situácia opakovať? pozn. red)

Rastislav Gemerský

Spodok tejto terasy na Jungmannovej je v havarijnom a dezolátnom stave, betón sa zosúva, chátrajúce murivo sa rozpadáva. Uvedomuje si niekto, že to môže spadnúť na zaparkované autá, ale najmä, aké nebezpečenstvo hrozí ľuďom, ktorí prechádzajú pod terasou? Kto pozná túto dlhoročnú situáciu, tak sa radšej týmto verejným priestorom vyhne.

(V novembri 2016 sa už

Inovatívne vianočné stromčeky

Rád by som vám predstavil najnovší výkvet ľudovej tvorivosti v podobe „Vianočných stromčekov“ u nás v Ovsišti.

Niekedy na prelome rokov dáky vandal odstránil smetné koše v okolí ulíc Pankúchova a Poloreckého, doteraz sme sa nedočkali ich ná-

na torzo smetných košov. Takto domyselne obešané nám pripomínajú, nielen že Vianoce sú čochviľa, ale aj chýbajúce smetné koše.

Peter Liška

A.I.I. Technické služby s.r.o. prijme ihneď

• VODIČ „B“, „T“ - 700 € mesačne brutto + osob. ohodnotenie

• VODIČ „C“ - od 805 € mesačne brutto + osob. ohodnotenie

Letná údržba ciest a komunikácií v BA

0911 / 721 409, recepcia@aiits.sk

Základná zložka mzdy + príplatky a ODMENY

Nechodia vám Petržalské noviny? Kontaktujte nás: t. č. 02 3268 8830, email: redakcia@banoviny.sk

PETRŽALSKÉ NOVINY

9. 10. 2020 • vychádzajú 26 rokov • číslo 19 ISSN: 1338 - 1997 • Evidenčné číslo: EV 5665/18

VYDAVATEL: NIVEL PLUS s.r.o., Ivanská cesta 2D, 821 04 Bratislava • IČO: 35712058 • REDAKCIA: Ivanská cesta 2D, 821 04 Bratislava, email: jarunkova@banoviny.sk, tel: 02/62801182, Šéfredaktorka: Ingrid Jarunková • Inercia: 0911 668 469, email: skrabakova@banoviny.sk • web: www.banoviny.sk • TLAČ: MAFA a.s., tlačiareň

MAFRAPRINT Olomouc • DISTRIBÚCIA: SUREMA spol. s r.o. PR reklama je graficky vyznačená ■. Neobjednané príspevky nevraciame a nehonorujeme.

© 2013 Autorské práva sú vyhradené a vykonáva ich vydavateľ. Autori článkov si v zastúpení vydavateľom vyhradujú právo udeľovať súhlas na rozmnožovanie a verejný prenos článkov. Vydavateľ nedal súhlas na monitoring tlače.

Archivár RTVS Milan Antonič: Rodený Petržalčan a hrdý lokálpatriot

Aké sú vaše prvé spomienky na detstvo – kde ste ho prežili?

■ Vyrastal som v starej Petržalke, teda presnejšie na Iskerníkovej a neskôr aj na ulici Trate mládeže spolu s dvoma bratmi. Všade okolo boli záhrady plné ovocných stromov, najmä marhúľ a blízko nás sa nachádzal aj starý, už nepoužívaný cintorín s vyše metrovou burinou, kde sme sa tiež radi hrávali. Vtedy ešte existovala Pečňa, čo bola vodná plocha v blízkosti Viedenskej cesty, kde sme sa v lete kúpali, chytali ryby a v zime korčuľovali. Za Pečňou už bolo hraničné pásmo, kam sa nesmelo vstupovať.

O čom ste snívali ako malý chlapec – čím ste chceli byť až vyrastiete?

■ Sníval som o všeličom možnom aj nemožnom. V našej rodine nebolo nejakej umelecké zázemie, ale napríklad mňa lákala hudba, a preto ma rodičia ako prváka zapísali do hudobnej školy na Lysenkovú ulicu, kde som chodil na husličky. Zároveň som v roku 1956 nastúpil do školy na Makarenkovej ulici, ktorú práve otvorili. Bola jedinečná v tom, že mala až 11 ročníkov. Neskôr sme sa presťahovali do mesta, kde som v rámci školy na Hlbokej

navštevoval estrádnny krúžok a neskôr sa prihlásil do LŠU na literárno-dramatický odbor, ktorý som ukončil súčasne s maturitou.

Napokon ste sa dostali až na VŠMU, kde ste študovali herectvo a ešte pred vojenčinou začali pracovať v Slovenskej televízii. Po nej ste sa tam vrátili?

■ Veď ja som z televízie neodišiel. Nastúpil som po vojne späť do archívu, ktorý vtedy bol v Starej tržnici a začal pracovať ako včelička. Nemali sme samostatnú kanceláriu, len pracovné stoly uprostred fonotéky. Keď som v roku 1977 dokončil katalóg stereo platní v listinnej forme, tak

Jeho tvár a hlas pozná asi každý, kto videl v televízii aspoň jedno vydanie relácie Retro noviny, ktorá sa na obrazovkách objavuje od roku 2003. Archivár RTVS MILAN ANTONIČ pôsobí vo verejnoprávnej inštitúcii už polstoročie a nedávno oslávil 70. narodeniny. Vôbec sme nepochybovali, že s ním bude na čo spomínať...

sme sa so šéfom rozprávali o tom, ako vidím svoju perspektívu. Nakoľko vtedy začal vo svete rozmach výpočtovej techniky, tak som mu naznačil, že tu niekde by som videl svoje uplatnenie a budúcnosť. Urobil zo mňa svojho zástupcu a mojou hlavnou úlohou bolo vymyslieť, ako by sa dal napojiť náš archív na počítač. Začal som sa tomu intenzívne venovať a dopadlo to nad očakávanie úspešne, nakoľko sme spolu s kolegami z oddelenia výpočtovej techniky navrhli a napokon aj zrealizovali projekt, ktorý je funkčný prakticky dodnes. Zmenili sa „plechy“ počítačov, ale pôvodné myšlienkové jadro softvéru funguje doteraz. Zdefinovali

Dovtedy to ako fungovalo?

■ Od roku 1956, kedy začalo vysieľať Televízne štúdio Bratislava, to fungovalo tak, že všetko, čo jednotlivé organizačné zložky vytvorili, si uchovávali u seba, vrátane dokončených relácií. Tie sa vyrábali na film. Inscenácie a ostatné relácie, ktoré sa vysielali naživo, sa vtedy ešte nezaznamenávali, pretože sa nemali ako. Jedine ak v podobe fotografií či scenárov. Až začiatkom 60-tych rokov sa objavila technológia tzv. telerecordingu, ktorá umožňovala, aby sa televízny obraz zaznamenal na 16 mm film.

Zvuk sa uchovával separátne, tiež na 16 mm nosiči. Už sa s tým audiovizuálnym záznamom v tejto podobe dalo manipulovať, aj keď technicky to ešte nebolo bohviečo. Ale aj vďaka tomu máme zachovaných niekoľko vzácných televíznych materiálov z histórie.

Čím vás archív zlákal a aký je dnes veľký?

■ Televízny archív na rozdiel od klasického, ponúka okrem písomných záznamov aj práve ten audiovizuálny materiál, ktorý má obrovskú historicko-informačnú hodnotu. Je v ňom zachytená atmosféra danej doby. Napríklad aj filmy o starej Bratislave ju v sebe majú. Stačí jeden záber na predavačku pečených gaštanov pod Michalskou bránou a z diváka sa stane opäť pubertia, ktorý tadiaľ ide a cíti ich vôňu. Na druhú časť otázky odpoviem zjednodušene, že ak by sme dali dokopy celý audiovizuálny fond, teda filmy aj videá a vysielali ich 24 hodín denne, tak by diváci mohli 14 rokov vkuse sledovať televíziu.

Aj vás niekedy prekvapí, čo všetko sa natočilo, odvysielalo a stále sa nájde v archíve?

■ Občas človeka niečo naozaj prekvapí a poteší a to už len z toho dôvodu, že sa to vôbec zachovalo. Existovala na Novej scéne v roku 1968 inscenácia Fidlikant na streche v hlavných úlohách s Jozefom Kronerom a Gizelou Veclovou. Išlo o nádherné predstavenie. Bol som ako archivár presvedčený, že záznam z neho neexistuje, lebo sa titul po normalizácii dostal na čiernu listinu a technológia televízneho videozáznamu bola u nás v plienkach. A potom sme asi pred štyrmi rokmi našli kompletný záznam. Pôvodne sa mal zmazať, ale urobilo sa to len papierovo a videopásky zostali zachované, čo aj mňa nesmierne potešilo.

Ako dobre poznáte diváka vašej relácie Retro noviny?

■ Pôvodná cieľová skupina

mala byť v strednom veku, prípadne staršia, ale napodiv si cestu k retro reláciám našla aj mládež. Možno to zo začiatku brala ako zdroj zábavy – pozrieť si, ako sa kedysi ľudia obliekali či česali, ale verím, že každý divák rád objavuje veci z minulosti a porovnáva ich so súčasným stavom. Prípadne si kladie otázky, prečo by niektoré veci nemohli fungovať ešte aj dnes? Kedysi sme zbierali starý papier, železo, chodievali na rôzne brigády. Nebolo by aj pre súčasnú generáciu mladých užitočné, ak by sa takouto formou zoznámila s rôznymi profesiami a zistila, že potraviny sú vzácné a proces, akým ich získavame, je náročný a namáhavý? Možno by sa potom menej jedla vyhadzovalo...

Ktoré obdobie strávené v Slovenskej televízii považujete za najšťastejšie?

■ V televízii som odpraco-

val 46 rokov a ťažko povedať, ktoré obdobie bolo najlepšie. Každé malo svoje pre a proti. Prvá polovica 70-tych rokov bola pre mňa vzácna tým, že som spoznal obrovské množstvo nových ľudí a môj život získal zmysluplný smer. Na druhej strane bola práca poznačená normalizáciou a aj v televízii sme zažili všeličo. Ale počas tohto krutého vidím nejakého starého rybára, skrátka čistá romantika. Bývam v Starom háji a odtiaľ mám blízko všade – pokojne zájdem peši aj do centra alebo ku brehu Dunaja. A keď vidím ohlodané stromy, tak sa poteším, lebo viem, že tam niekde ešte žijú bobry.

Bývate dlhé roky v Petržalke a určite máte nejaké obľúbené miesta, kde rád chodievate...

■ Osobne som celkom spokojný so súčasným stavom okolia Chorvátskeho ramena. Je to nesmierne upokojujúce prostredie s peknými zákutiami, kam sa veľmi rád chodím prechádzať. Vo vode žijú ryby, kačky, labute, sem-tam vidím nejakého starého rybára, skrátka čistá romantika. Bývam v Starom háji a odtiaľ mám blízko všade – pokojne zájdem peši aj do centra alebo ku brehu Dunaja. A keď vidím ohlodané stromy, tak sa poteším, lebo viem, že tam niekde ešte žijú bobry.

Čo by sa v Bratislave mohlo zmeniť k lepšiemu?

■ Určite ma neteší necitlivé stavebné zahusťovanie Petržalky a myslím, že to platí aj pre iné mestské časti Bratislavy. Osobne mi je ľúto, že mesto v súčasnosti nemá žia-

den funkčný amfiteáter, pričom v minulosti ich tu bolo niekoľko. Pýtam sa prečo? Určite by svoj zmysel, ako aj využitie mal. Viem, že jeho výstavba a prevádzka by asi boli finančne náročné a bolo by ho potrebné dotovať, ale nazdávam sa, že hlavné mesto by niečo také malo mať. Bratislavčania si amfiteáter zaslúžia a určite by ho ocenili všetci ľudia, ktorí tu žijú.

Roman Slušný
foto: archív M. A.

▲ Rok 1959 a traja bratia Antoničovci v petržalskom parku. Milan je vpravo.

▲ Na prechádzke pri petržalskom brehu Dunaja.

Každý váš spotrebič môže byť teraz EKO

Vďaka Zelenej elektrine len za 2 € mesačne

Objednajte si na
www.zse.sk/zelena-elektrina

ZSE
Riešenia pre moderný domov

MARIANUM
POHREBNÍCTVO MESTA BRATISLAVA

Áno! A ďalšie nové služby...

www.marianum.sk

Kde bolo člnkovanie U Hahna?

Chorvátske rameno bolo kedysi mohutným ramenom na pravom brehu Dunaja.

„V stredoveku bolo po Pečnianskom ramene naj-mohutnejším meandrom na pravej strane Dunaja. Mean-drovalo v priestore dnešného sídliska a oddelovalo viacero ostrovov,“ informuje wiki-pedia. „Vybudovaním pra-

vobrežnej hrádze v rokoch 1950 – 1955 bolo Chorvátske rameno úplne odrezané od rieky podzemnou hlinobetonovou clonou v hĺbke do 12 – 16 m. Výstavba sídliska v Petržalke (od r. 1973) od základu rozvrátila sídelnú

štruktúru starej Petržalky a dokonale zmazala nívne formy reliéfu.“

Fotografie zo začiatku 20. storočia v knihe Petržalka – Engerau - Ligetfalu Jána Čomaja ukazujú, že sa na ňom ľudia radi člnkovali. Spomína sa reštaurácia a požičovňa lodiek U Hahna. O akú budovu ide? Na prvý pohľad pripomína drevený „jagdhaus“, ktorý stojí vedľa horárne pri Malom Draždiaku.

Na stránke Mestského ústavu ochrany pamiatok muop.bratislava.sk sa v súvislosti s Horárňou pri Malom Draždiaku píše: „...je zachytená aj na pláne Bratislavy a okolia z roku 1883 a pravdepodobne aj na pohľadnici z roku 1910 ako reštaurácia a požičovňa lodiek „U Hahna“ pri Chorvátskom ramene. Pri horárni sa nachádza aj dvojpodlažný objekt na prízemí s troma okennými osami (pravá časť s jedným oknom je pravdepodobne dodatočne pristavaná). Poschodie je drevené s dvoma oknami s vyrezávaným a na červeno natretým orámo-

ním, s drevenou pavlačou (balkónom) na ôsmich drevených podperách. Strecha s jedným komínom je mierne šikmá, nevhodne zastrešená plechom.“ Práve tento objekt považujú mnohí za horáreň, pritom tá je vľavo od neho a prezrádza svoju významnú historickú hodnotu len datovaním na fasáde CISP 1779. Aktuálne je majetkom hlavného mesta, v užívaní je mestských lesov a Lesy SR ju nedávno vyhlásili spolu so Starohájskou hájovňou za významné lesnícke miesto.

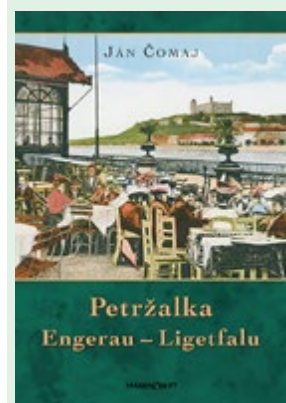
Lenže facebooková stránka Bratislava a jej Premeny zas Hostinec U Hahna lokalizuje na Starohájsku cestu, neďaleko ihriska niekdajšieho SC Ligeti. „Ihrisko bolo na pravej strane Chorvátskeho ramena, medzi Lachovou a Jungmannovou ulicou,“ píše a dodávajú, že areál hostinca bol počas 2. svetovej vojny zbombardovaný.

Autori publikácie Petržalka do roku 1918 Ľuboš Kačírek a Pavol Tišliar sa tiež prikláňajú k tejto lokalite: „Petržalčania, ale aj návštevníci obce radi

vyhľadávali v letnom období požičovňu lodiek „U Hahna“. Nachádzala sa na Rusovskom ramene, v mieste dnešnej Bosákovskej ulice.“ (Starší názov Chorvátskeho ramena bol totiž aj Rusovské alebo Oroszvárske rameno.)

Takže hoci objekt na obrázku veľmi pripomína budovu vedľa horárne pri Malom Draždiaku, je to zrejme len podoba čisto náhodná. (in)

foto: Marian Dekan

Informácie a foto sme čerpali aj z knihy Ján Čomaj – Petržalka – Engerau – Ligetfalu. Kniha vyšla vo vydavateľstve Marenčin PT.

Objekt na historickej fotografii pripomína budovu vedľa horárne pri Malom Draždiaku. Práve tento tzv. jagdhaus považujú mnohí za horáreň, pritom tá je vľavo od neho a prezrádza svoju významnú historickú hodnotu len datovaním na fasáde CISP 1779.

Boris Turčák je zo súčasného kádru služobne najstarším hráčom.

Hrať sa bude, ale zatiaľ bez divákov

„FC Petržalka potrebuje zlepšiť koncovku,“ povedal nám 27-ročný kapitán FC Boris Turčák po zápase Petržalka – Šamorín (1:2).

Ako ste videli súboj so Šamorínom, v ktorom ste po celkom slušných výsledkoch troška nečakane prehrali?

Počas celého zápasu sme mali o niečo viac z hry, hostí, až na jednu šancu na konci prvého polčasu, sme do ničoho nepustili. My sme niekoľko nádejných akcií nedotiahli do úspešného konca. Po prestávke sme sa konečne ujali vedenia, avšak Šamorín dvakrát v rozpätí troch minút z ničoho nič udel a obrátil tak výsledok vo svoj prospech. Samozrejme, prehra nás všetkých dosť mrzela, lebo s týmto súperom sme mali získať aspoň bod.

V lete v kádri FC Petržalka nastala veľká hráčska obmena...

Do mužstva prišlo veľa mladých a neskúsených hráčov. Ešte to chvíľu potrvá, než sa skutočne zohráme. Myslím si však, že až na prvé dve nevydarené stretnutia podávame v náročnej súťaži celkom dobré výkony. Najväčšie rezervy máme vo využívaní gólových šancí. Pokiaľ sa nezlepšime v koncovke, tak budeme takto trpieť.

Máte dobrú strelu, preto je prekvapením, že ste v tomto ročníku II. ligy nedali ešte ani gól...

V každom zápase sa dosta-

nem do nejakej príležitosti, alebo sa ocitnem v takej situácii, z ktorej by som mal dať gól. Žiaľ, moje strely len o niekoľko centimetrov minuli bránu. Zatiaľ mi v koncovke chýba viac športového šťastia, verím však, že sa čoskoro prikloním na moju stranu a strelecky sa uchytiť.

Tréner Ladislav Pecko vás neustále burcuje a povzbudzuje...

Každý tréner chce urobiť pre svoje mužstvo maximum. Niektorý je emotívny, impulzívny, iný je zas tichší. Ladislav Pecko, bývalý výborný futbalista Slovana je na nás správne náročný. Osobne mi viac vyhovuje jeho emočnosť, ako keby iba sedel na lavičke. Myslím si, že tak to chápajú aj moji spoluhráči.

Tabuľka II. ligy sa rozdelila na tri výkonnostné skupiny. Petržalka je v tej druhej, zrejme by ste boli radi, keby ste sa pohybovali v zlatom strede?

Vlani sme mali o dosť skúsenejši káder, a predsa nám to nešlo podľa predstáv. Teraz máme v tíme veľa mladých hráčov, ktorí však na seba tvrdo pracujú. Keď budeme takto pokračovať a hlavne využívať gólové šance s chladnou hlavou, tak by sme mali

napredovať. Súťaž je vyrovnaná, rozhodne by nám prospelo, keby sme sa pohybovali niekde v strede tabuľky. Čo si sľubujete od ďalších stretnutí? V 3. kole Slovaft Cupu sme cestovali do Kysuckého Nového Mesta s jasným cieľom postúpiť. V II. lige sme z Komárna chceli priviesť aspoň bod a do Trebišova, kde sa hrá ťažko, pôjdeme so zámerom podať dobrý výkon, aby sme sa domov nevracali naprázdno.

Milan Valko

foto: Fb FC Petržalka

Na budúci rok dostanú veľké športové kluby takmer dvakrát viac

Mestská časť každoročne pri schvaľovaní rozpočtu vyčlení pre účely poskytovania dotácií z rozpočtu 1 % z podielu na dani z príjmov fyzických osôb za predchádzajúci kalendárny rok. Limit však už nebude 100-tisíc eur ako doteraz. Suma sa zvýši na takmer 187-tisíc eur.

Niektorí poslanci považovali tento limit za nezmyselný, napríklad poslanec Ján Bučan a bojovali proti nemu. Vicestarostka Lýdia Ovečková, naopak, upozornila, že keď zrušíme strop, nemáme deklarované prostriedky na verejné športoviská. V roku 2018, keď poslanci strop prijali, sa rozhodlo, že zvyšné peniaze budú účelovo viazané na rozvoj športovej infraštruktúry v MČ Bratislava- Petržalka. Niektorí poslanci, napríklad Miroslav Dragun, na tento argument reagovali konštatovaním, že tieto peniaze aj tak neinvestujeme a presúvajú

sa z jedného roka do druhého.

Príkladom môže byť aj revitalizácia areálu školského dvora v ZŠ Lachova v hodnote 165 000 až 200 000 eur, ktorá má zahŕňať multifunkčné ihrisko (volejbal, basketbal, hádzanú, tenis), doskočisko a atletický ovál (200m) s rovinou. Pre rok 2020 naň bolo vyčlenených 67 122,70 eur. V pláne bolo: „Pri revitalizácii areálu ZŠ Lachova sa v I. fáze v roku 2020 zrevitalizuje multifunkčné ihrisko a následne sa začnú prípravné práce na revitalizáciu atletického oválu do výšky rozpočtového krytia účelovo viazanými finančnými prostriedkami – II. fáza (revitalizácia 2021).“ Ako skonštatovala Lýdia Ovečková, bude tento rok realizovaná projektová dokumentácia, možno sa položí tartan a revitalizácia športoviska bude na budúci rok popri výstavbe prístavby telocvične. Nevyčerpané účelovo viazané finančné prostriedky budú presunuté do rozpočtu na rok 2021, ďalšie financie však už bude nutné pre zrušenie limitu zháňať z externých zdrojov, ale či sa nájdu... (in)

ZBAVTE SA SIVÉHO ZÁKALU, KÝM NIE JE NESKORO

Bezbolestné odstránenie sivého zákalu hradené vašou poisťovňou.

BEZPLATNE

+421 911 345 110
info@neovizia.sk
www.neovizia.sk

Röntgenova 26
Bratislava – Petržalka

NeoVizia
Očná klinika

	Auguste Rodin	špica, konček	belaso	Pomôcky: maar, choledoch, lydit, kašket	vysoký štíhly hranol	3. časť tajničky	skratka erytrocytu	pracovný odbor (hovor.)	južná rastlina	Pomôcky: Amati, kornuta, rips, aras, scat	svetadiel	vynadalo	5. časť tajničky	Noemov koráb
	citoslovce rozpakov			Jozefína (dom.) skríknu						ženské meno				
	celkom zbúral									sopečný kráter				
	rezaním oddeľ slovník (zastar.)						časť žľčovodu miešaná zelenina							
Autor krížovky: Juraj Mitošinka	astronomický začiatok leta a zimy	1. časť tajničky	vystrelia mužské meno					napodobnenina mužské meno						
sníval				obkrútiť sa tiskal, tlačil					väčší rodinný dom polárna žiara					Apolón (dom.)
ligotanie					niečo usporené obilízol					tropická rastlina tamtá				
neomotal						rohatá ovca odborník v logike						primát stal sa letným		
ozdobil (zastar.)						storaká (bás.) sklepenie					farba na vajíčka stráne, brehy			
EČV Vranova nad Topľou			rozdvojilo (kniž.) prílba (hist.)							posielal (bás.) Emanuel (dom.)				
365 dní				hlavo odpila druh zliatiny				neohrabane zreteľ						
ručne tkaný nástenný gobelín					z vlečená hadia koža Emil (dom.)				taliansky husliar mužské meno					šľahalo, švihalo
zmierňujte					knižka samostatní živnostníci					zohneš halda odpadu				
Pomôcky: asorta, Aisa, ail, cievnica	ochlad pod bod mrazu	kemping (hovor.)	2. časť tajničky			chorobný zákal oka jednotka zn. Sav				snežný človek stával sa sivým				
nečakane sa zbehne (expr.)								vírusové ochorenie			tenisový úder odroda bulžníka			
Matilda (dom.)						zadlávil predná strana, líce						značka hektára dymia, čmúdia		
skratka rádiolokátora			často tkám utieral					privykol tracheida (biol.)						
zvýšený tón A				obyvateľ Oravy naproti					všeličo luhal					
preto					stúpenec irenizmu zn. pre stenmeter					pláž vzorec jodidu indného				ťažký kov
Pomôcky: ovo, amonai, stelit, yeti, lob	hustá tkanina stavba cez rieku					beží (expr.) bohyňa osudu					Tivadar (dom.) agresia			
striedma						zafúkajú obruba					kaukazská osada Adela (dom.)			
urobil chromým							limitná hodnota ale, avšak					solmizačná slabika letecké krídlo		
spôsob džezového spevu					starorímsky právnik a spisovateľ					periodické klesanie morskej hladiny				
nežne pritíska					druh trhaviny					kakaový nápoj				